

Başmuharriri
YUNUS NADI

İDAREHANESİ:

Dünyanın en büyük ve en eski meclisi
Telgraf: İstanbul Cumhuriyet
Posta kutusu: No 246Telefon: Başmuharrir : 22366
Tahiri müdürü : 22366
İdare müdürü 22365, Matbaa : 20472

Cumhuriyet

ABONE ŞERAHİ

MÜDDET:	TÜRKİYE İÇİN	HABİÇ İÇİN
Seneligi	1400 Kr.	2700 Kr.
6 Aylığı	750 Kr.	1450 Kr.
3 Aylığı	400 Kr.	800 Kr.

Nüshası her yerde
= 5 Kuruştur =

C.H.F. üçüncü Büyük Kongresi Dun Açıldı

Kongrede heyecanlı bir dakika: Gazi ve onunla beraber bütün kongre azası ayağa kalkarak, Büyük millete karşı hürmet ve tazimle eğildiler

Milletin Büyük Reisi

Üçüncü büyük Kongre İsmet Pş. nin raporu: H. Fırkası ne yaptı, ne yapıyor, ne yapacak?

İlk celse heyecan içinde geçti, Gazi ve onu takiben İsmet Pş. söylediler, ikinci ve üçüncü celselerde intihaplar yapıldı

Ankara 10 (Telefonla) — Cumhuriyet Halk Fırkası umumî kongresi bugün saat 3 e çeyrek kala Millet Meclisi salonunda Reisi Umumi Gazi Hz. tarafından açılmıştır. Kongreye 400 den fazla aza iştirak etmiştir. 2 buçukta salon ve samîin locaları dolmuştur. 3 e çeyrek kala Gazi Hz. salona girdiler. Kongre, Büyük Reisi ayakta selâmladı ve uzun uzun alkışladı.

Kitabet mevkiinde Ruşen Eşref, Fırka Başkâtibi Ziya, İstanbul mürâhhası Ceydet Kerim Beyler vardı.

Gazi Hz. nin nutku

Gazi Hz. yavaş yavaş kürsiye çıktılar ve nutuklarını irada başladılar.

Kısa nutuk hemen her cümlesinde alkışlanıyordu. Nutuk bitince ruzname mucibince 4 kâtip intihabı yapılacağı azaya tefhim edildi. Recep Zühtü (Sinop) Bey intihabın reyî işarı ile yapılmasını ve Ruşen Eşref, Cevdet Kerim, Hilmi (Bilecik), Avni (Bazok) Beylerin namzet gösterilmesini teklif etti. Teklif kabul edildi ve intihap böylece yapıldı.

Riyaset beyannamesi

Müteakibne Gazi Hz. azaya hitaben:

« — Müsaade buyurursanız Fırka Umumi Reis vekili, riyaset beyannamesini heyeti aliyenize arzedecektir. » Dedi ve İsmet Pş. hitabet kürsüsüne gelerek alkışlar arasında beyannamesi okudu.

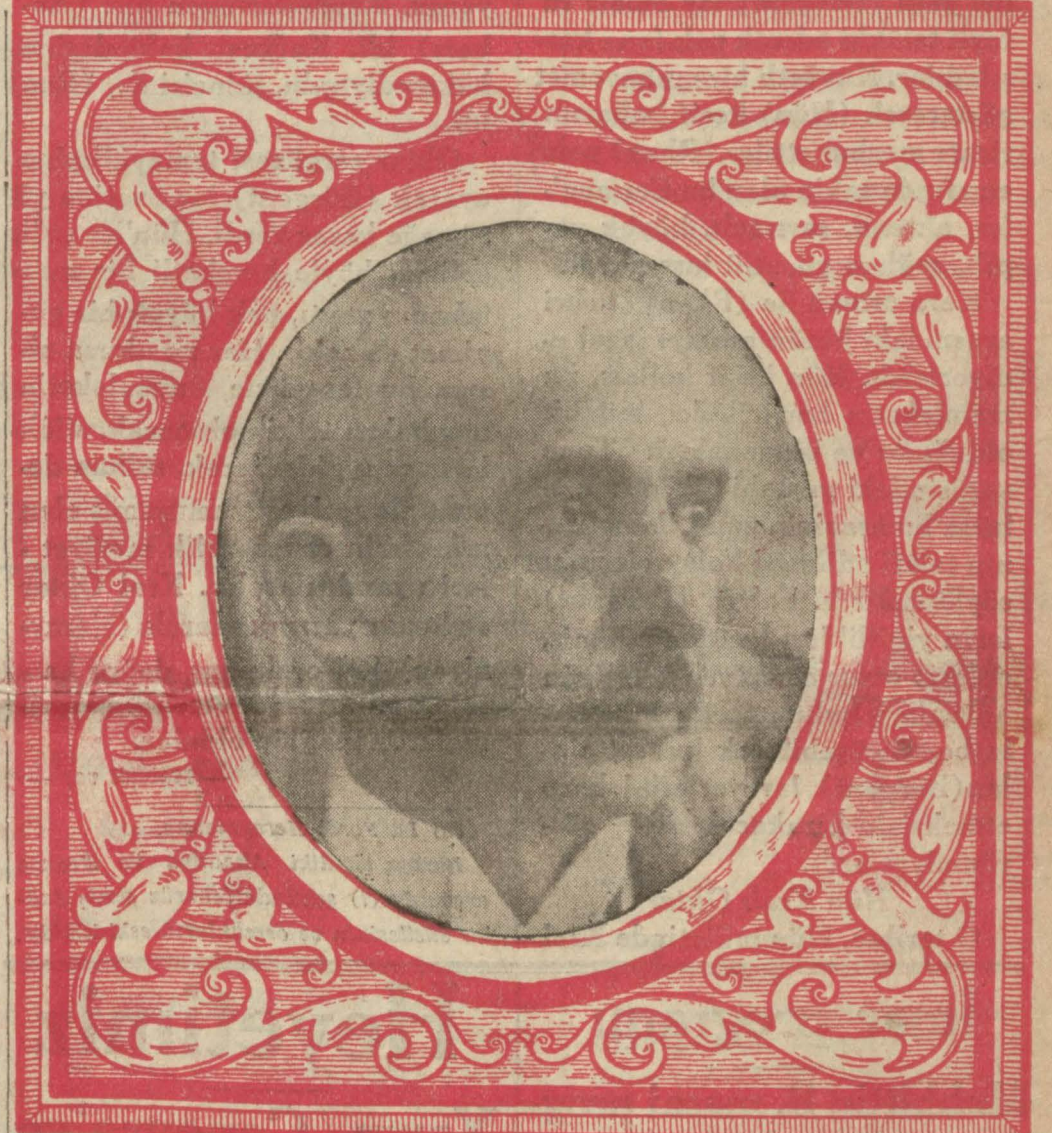
« Muhterem efendiler, Umumi riyaset, 1927 büyük kongresinden itibaren Fırkamızın gerek memleketteki vaziyet ve faaliyeti ve gerek memleket idaresinde müsadif olduğu ahval ve takip ettiği hattı hareket hakkında büyük kongreye hulâsatan maruzatta bulunacaktır. »

Dahilî siyaset: Dahilî siyasette cumhuriyetçi ve halkçı zihniyeti fırkamız geçen 4 sene zarfında ciddiyetle ve sebatla takip etmiştir.

4 sene evvelki ahvalı beraber derhatır edersek, dahilî siyasette elde ettiğimiz neticelerin ne kadar mühim ve muvaffakiyetli olduğu anlaşılacaktır.

İlk imtihan

İrticai ve umumî büyük hâdise karşısında konmuş olan taktirî süikân kanunu 1927 senesinde elân mer'iyette idi. 4 senelik Cumhuriyetin büyük inkılabı ile seferberliği intaç eden büyük kıyam karşısında memleketin nizamını ve inkılâbatın masuniyetini fevkalâde kanunlara muhtaç olmaksızın temin edebileceğinde tereddüt edilebilirdi. Fırkamız için bundan da mühim olan imtihan fevkalâde esbap karşısında alınan istiklâl mahkemeleri, taktirî sü-

Başvekilimiz Umumi Riyaset beyannamesini okurken belâgat hududunu çok geçen bir çelik kuvvet manzarasını arz etmiştir

Haricî borçlar müzakeratı başlıyor

Fransız dayinler vekili dün şehrimize geldi

Müzakerata 14 mayısta başlanıyor, diğer murahhaslar bu hafta gelecek

Fransız Dayinler Vekili ve Dünyu umumiye meclisi idare reisi M. Deklozyer Ankara'da Dünyu umumiye mes'lesi hakkında cereyan edecek müzakerata iştirak etmek üzere refakatinde Fransız mütehassısı Mösyo Barde bulunduğu halde dün Stella d'Italia vapurile şehrimize gelmiş ve Tokathyan oteline inmişlerdir.

M. Deklozyer dün kendisiyle görüşen bir muharririmize demiştir ki:

« — Türk hükümetile yeniden müzakeratta bulunmak için Ankara'ya gitmek üzere M. Barde ile İstanbul'a geldik. Müzakerata 14 mayıs perşembe günü Ankara'da başlanacaktır. Müzakeratın ne kadar devam edeceğini şimdiden tahmin etmek kabil değildir. »

Maamafih alâkadar devletler bu mes'elenin bir an evvel halline samimî surette taraftar oldukları için Ankara müzakeratının şayanı memnuniyet bir netice vereceğini kuvvetle ümit ediyoruz.

Fransız dayinler vekili M. Deklozyer Müzakerata iştirak edecek olan diğer devletler murahhasları da bugünlerde İstanbul'a geleceklerdir. Bu meydana İngiliz Dayinler Vekili M. Vay'tan başka Fransız maliye mütehassıslarından M. Pruthon ve Alman Da-

Büyük Gün

Nadi Beyin intibaları:

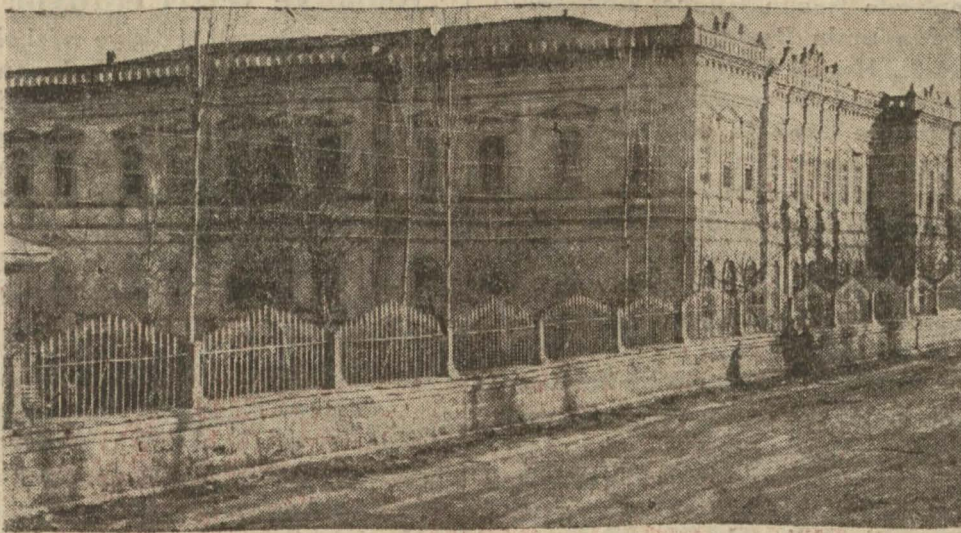
Ankara 10 (Başmuharriri - mizden, telefonla) — Cumhuriyet Halk Fırkasının üçüncü büyük kongresi bugün açıldı. Türk İstiklâl tarihinde büyük bir merhalenin şanlı bir dönüm noktası halinde..

Umumi kongreyi Fırkanın Umumi Reisi Gazi açtı ve memleketin dört bucağından gelen murahhasları selâmlamakla saadet duyduğunu söylerken fırkamızın on iki senedenberi hep büyük büyük neticeler almak üzere takip ettiği mefkûre üzerinde her kelimesi tarihe altın harflerle kaydolunmağa lâyık bir hasbihal yaptı. Gazi bu hasbihalini yaparken sanki mefkûrenin müşahhas timsali haline gelmişti. Cumhuriyet Halk Fırkası kongresinin Riyaset mevkiinde sanki millî Türk mefkûresi canlanmış, lisana gelmiş, kongreye ve millete hitap etmiştir. Gazi Reiscumhurun Cumhuriyet Halk Fırkası Umumi Riyasetini niçin terkedemez olduğu dünkü muhteşem manzarada bütün sebep ve hikmetlerini her göze ayan olacak veçhile bir daha tezahür ve tahakkuk etti. İstiklâl ve inkılâp namına memlekette vücud gelen harikulâde tekâmüller onun sevk ve idare ettiği fırkanın eserleridir ve Gazi'ye göre büyük Türk milletini daha büyük merhalelere götürecektir mefkûrenin bu vatanda ibda edeceği daha büyük işler ve eserler vardır. Büyük Türk milletinin timsali olan Gazi, her şeyden evvel vatan ve milletini şeydâ âşkıdır. Bu vatan ve bu millete yapabilecek hizmetlerden her ne sebep ve ba-

Gazi'nin küşat nutku

«Birbirimizi irşat ve haklı tenkit etmekte yalnız fayda vardır»

O, kürsüde iken, sanki millî Türk mefkûresi canlanmış, lisana gelmiş gibi idi

On iki sene evvel dahilî ve haricî düşmanların süngü ve idam tehditleri içinde birinci umumi kongrenin dahilinde toplandığı tarihi bir bina: Sivas mektebi sultanisi

[C. H. Fırkası Reisi Umumi Gazi Mustafa Kemal Hz. nin kongreyi küşat ederlerken irat ettikleri nutkun metni berveçhi atıdır:]

«Efendiler;

C. H. Fırkasının üçüncü büyük kongresini açıyorum. Bu mü-nasebetle Fırkamızın muhterem murahhaslarını hürmetle selâmlarken duyduğum sevinç ve saadetin büyük olduğunu heyecanla arz ederim.

Arkadaşlar;

Birinci umumî kongremiz bundan 12 sene evvel Sivas'ta bir mektep dershanesinde yapılmıştı. Oraya gelen murahhaslar

türlü takipler altında bir çok müşküllerle karşılaşmışlardı. Müzakerelerimiz dahilî ve haricî düşmanların süngü ve idam tehditleri içinde vuku buluyordu. Fakat Türk milletinin hakiki his ve emellerini teşci ettiğine kani bulunan kongre heyeti millî vazifesini ikmal lüzumunu her mülahazanın üstünde tuttu. Takip etmekte bulunduğumuz prensiplerin ilk esaslarını tesbit etti. Ondandır da feragatle ve azimle o esaslar üzerinde yürüdü. Millî mefkûreye tam iman ve onun icaplarına tereddütsüz tevessülün neticesi elbet muvaffakiyettir. (Alkışlar)

(Mabadi 5 inci sahifede)

(Mabadi 6 ncı sahifede)

Muharriri: Marcel Brion

Mütercimi: Mustafa Namık

— 9 —

Tuna boyunda.. - Bürgont'lar memleketinde Hün keşif kolları - Hün Kralı Oktar ve kardeşleri

Hün'ler Tuna boyunda

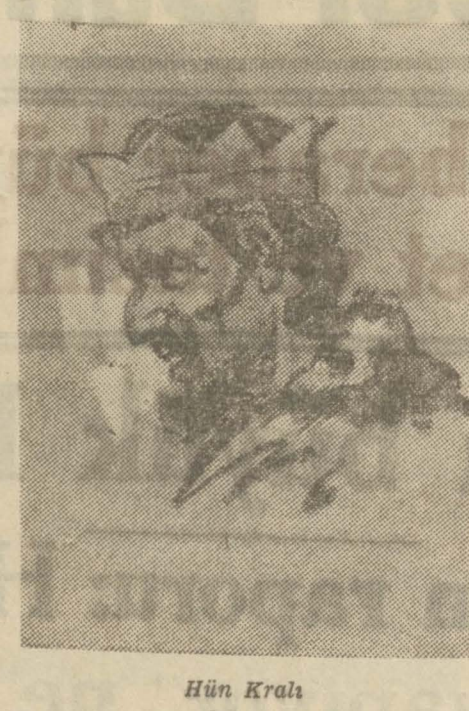
Hün'ler, (Tuna) nın sol sahilinde ordugâh kurmuşlardı. Bir kaç sene sulh içinde yaşadılar. Fakat göçebe hayata ve sergüzesçtu harekâta pek ziyade alışkın olduklarından uzun müddet hareketsiz duramazlardı. (Tuna) nehrini aşarak suyun öte tarafındaki memleketleri ziyaret etmek, oralarda ne gibi ganimetler bulunabileceğini anlamak istiyorlardı. Ancak (Roma'lıların), Tuna'nın geçit yerlerine ve köprü başlarına yerleştirdikleri harp aletleri, Hün'leri tevakkufa, rahat durmağa mecbur ediyordu. Hün'ler, bu durgunluktan usanmışlardı.

Küçük kollar halinde (Hersiniyen) ormanı dahilinde istikşafa başladılar. Keşif kolları, yerli ahalinin (Rhen), (Rhın) namı verdikleri büyük nehre kadar uzandılar. Ancak bu havali ahali yani (Bürgont) lar onları tu feyli telâki ederek pek fena karşıladılar. Kuvvetli bir mukavemet göstererek (Hün) keşif kollarını ricate mecbur ettiler. (Rhen) nehri etrafında sakin olan bu Cerment'ler, aktenli, sarısaçlı, büyük yapı, sağlam vücutlü insanlardı.

Kara orman ile (Rhen) nehri arasındaki bütün araziyi işgal ediyorlardı. Hün keşif kolları, bu memleketin harikâlâde münbit olduğunu ve binaenaleyh Tuna vadisindeki menabi tükenecek olursa bu arazinin zaptı ile noksanın telâfi edilmiş kolay olacağını söylüyorlardı. Fakat, (Bürgont) ların yiğitlikleri tecrübe edilmiş, onların cesur cengâverler olduğu anlaşılmasından sonra, Hün'lerle boy ölçüşebilecek kuvvette olan (Bürgont) lar yerlerini harp etmeksizin bırakacak gibi görünmüyorlardı.

Hün Kralı Oktar

O tarihte, Hün milletinde Kral

Hün Kralı
Oktar

Oktar saltanat sürüyordu. Kardeşi (Mundzuk) a halef olmuştu. Yeni kral hükümet işlerini, diğer iki kardeşle müstereken ve aynı hukuka malik olarak tevdir ediyordu. Kardeşlerinden biri (Aebars) idi, Kafkas kabilelerine hükmediyordu. İkinci de, (Ruar) idi.

Oktar sergüzeşt temayüllerine uyarak (Bürgont) lar üzerine yürümeye karar verdi. Hün'ler galip gelirse, böyle bereketli bir münakanın zaptı, pek büyük bir ganimet olacaktı. Her ne olursa olsun, bu tecavüzle, memleketin menbaları tetkik olunacak, silâhların pası giderilecek, sulhün devamı ile seciyesi yumuşamış olan askerlerin cengâverlik meziyetleri uyardırılacaktı. Kral Oktar ordunun yarısını alarak (Hercynien) [2] ormanına doğru harekete geçti. Bürgont'lar ilk çarpışmalarda mağlûp oldular.

— Mabaî var —

[2] La Forêt Hercynienne.

Burası, şimdiki Almanya ile Fransa arasında (N) şekline tebarüz etmiş dağlar silsilesinin ve ormanların eski ismidir.

Sehir ve memleket haberleri

Müstahdemin işleri

Talimatnemenin esasları nedir?

Bugün Şehir meclisinde müzakere edilecek

Umumi Şehir Meclisi bugün de toplanacaktır. Bugünkü içtimada müstahdem talimatnemesi okunarak kabul edilecek ve masraf bütçesinin müzakeresine devam olunacaktır.

Müstahdem talimatnemesi kavranın encümeni tarafından tetkik edilmiş ve bazı ilâveler yapılmıştır. Bu talimatnameye ögre Belediye bir müstahdem idare müdüriyeti teşkil edilecektir. Müessesat ve evlerde kullanılan mürebbiye, sütine, besleme, hizmetçi, aşçı, çamaşır, kadın ve erkek müstahdemler bu talimatnameye tâbi olacaktırlar. Bunlar idareden verilecek bir hizmet cüzdanı taşımaya mecburdurlar. Bu hizmetkârlar evvelâ buldukları hizmetler hakkında ihtiyar heyetlerine birer beyanname vereceklerdir. Bu beyannameyi zabıta da tasdik ettirdikten sonra sıhhi muayenelerini yaptıracaktırlar. Cüzdanlar İktisat müdüriyetinin tasdikinden sonra verilecektir. Bulduğu yeri terkeden veya hizmet talep eden kimseler Müstahdem idaresine müracaat ederek cüzdanını ve bulduğu yerden aldığı hüsnühal varakasını göstermeye mecburdur. Cüzdan çalışmak memnurdur. Hizmetçi darp ve gayriahlâki ahval müstesna olmak üzere, çalışmaları yerden çıkmak istedikleri takdirde müessesaya veya hane sahibine bir hafta evvel keyfiyeti bildirmek mecburiyetindedir. Hizmetini terkeden hizmetçiler eşyalarını çalıştığı yerin sahiplerine önünde toplayarak kendilerine ait eşyadan başka bir şey almadıklarını göstereceklerdir.

Belediye talimatnemesi hizmetçi alacaklara ait bazı şartlar koymuş ise de encümen istihdam edenler hakkında ahkâmı vaz'ını muvafık görmemişlerinden bu maddeleri çıkarmıştır.

Hizmet cüzdanlarından 25 kuruş alınacaktır. Müstahdemler için idarehane açanlardan bir defaya mahsus olmak üzere 10 lira harç alınacaktır. Talimatneme müstahdem idarehaneleri için de bazı ahkâm vaz edilmiştir. Buna riayet etmeyen idarehanelerin ruhsatıyeleri geri alınacaktır. Bu talimatname neşrinden 13 ay sonra muteber olacaktır.

Vilâyette

Devaire mesai saati

Dün Ankara'dan gelen bir tel-grafta Heyeti Vekilin mesai müddetini sekiz saat olmak üzere te-bit ettiğini, yakında Vilâyate teli-grafta icra edileceğini yazmıştı. Bu karar henüz Vilâyete gelmemiştir. Şimdiye kadar İstanbul Vilâyetine memur gününde altı saat çalışmakta idiler.

Adliyyede ve Mahkemelerde

Heyeti hâkimeyi tahkir eden mahkûm

Ağırceza mahkemesinde bir katil maddesinden 15 sene ağır hapse mahkûm edilen köfçeci Fazlı isimdeki şahıs mahkûmiyet kararının tefhimi esnasında tehevürle ge-lerek heyeti hâkimeyi ağır sözler sarf ile tahkir etmişti.

Mahkemede tutulan zabıt va-rakası Müddeiummülîğe tevdi e-dilmiş ve oradan da tahkikat yapıl-mak üzere yedinci istintak dairesine gönderilmiştir. İstintak dairesi hâ-dise esnasında bulunan şahitlerin i-fadesini almaktadır.

Darülfünunda İlahiyat Fakültesi Riyaseti

Darülfünun divanı geçen içtimada İlahiyat Fakültesi Riyasetine İzmirli İsmail Hakkı Beyi intihap etmişti. İsmail Hakkı B. vazifesine başlamıştır.

İsmail Hakkı Beyden inhilâl e-den divan azabına da müderris Şerifin...

Umît dünyası bul

Darısı başımıza..

Bu memleketin senelerdenberi ilâci, tedavisi bulunamayan en büyük derterinden biri ve belki de en birincisi dairelerdeki kırtasiyecilliktir. En basit bir işin intacı için günlerce, aylarca uğraşmak lâzımdır. Deva bir iş, bir evrak takip etmenin ne acı bir azap olduğunu bilmiyen yoktur. Hele bazı işlerin, bilhassa maaş tahsisi muamelesinin ikmal için, bu kötü kırtasiyecilik yüzünden bir kaç ay değil, bir kaç ve hatta bazan on sene uğraşmak lâzım geldiğini saklamağa lüzum yok. Bir türlü düzelmek bilmiyen ve düzilemiyen bu kırtasiyecilik derdinden halk kadar, elbette, hükümet te muztarip ve müste-kidir. Fakat, buna rağmen, her nedense şimdiye kadar bu müz-min hastalığın tedavisi için henüz cezri ve kat'i bir adım atılmamıştır.

Halbuki diğer memleketler bu kırtasiyecilikle esaslı mücadelelere girişmişler ve muvaffak ta olmuştular. Bu hususta geç kalan milletler de en seri vasıta ve usullerle milletleri muztarip eden bu hastalığın önüne geçmeye uğraşmaktadırlar. Nitekim, gaze-telerin yazdığına göre, «Yunan hükümeti, bir mütehasıs celbetmiş ve umuma ait hizmetlerin teknik bir tarzda yeniden tesisi için mütehasısna salâhiyeti kâmile veren bir kanun lâiyhası yaparاک meclise sevkettirmiştir. Lâ-yiha, Yunanistan'ın bugünkü idari usullerinin umumi hizmet ve ihtiyaçlara cevap vermediği dü-şünümlere tanzim edilmiştir. Yunanistan'da, 1833 tenberi devam eden kırtasiyeciliğin yeni alınan tedbirler sayesinde ortadan kal-kacağı hakkında umumi bir ka-naat vardır.»

Biz bu havadis okuduğumuz zaman gayriihtiyari darısı başımıza, dedik, ne yapalım?

Umît dünyası bul..

Komünist şair

Nazım Hikmet B. dün beraet etti

Şairin eserlerinde cürüm anasırı görülemedi

Şair Nazım Hikmet Bey aleyhine müddeiummülîk tarafından ikame edilen muhtelif halk tabakalarını birbirinin aleyhine tahrik ve komünistlik yapmak davası hakkındaki karar dün sabah ikinci ceza mahkemesinde tehim edilmiştir.

Mahkeme salonu daha erkenden şairi tanyan bir çok kimseler ve mektep talebelerile dolmuştu. Saat onbirde Nazım Hikmet Bey, vekili İrfan Emin Beyle birlikte salona girdi. Heyeti hâkime Hamit Beyin riyasetinde ve muavin Muhlis Beyin huzurinde teşekkül etmişti. Kararda «Sesini kaybeden» isimli şiir mecmuasından dolayı evvelce takibat yapıldığı için yeniden karar itihâzına mahal olmadığına «1+1», «835 satır», «Jokont ile Si - ya» ve «Va-ran 3» isimli şiir mecmualarında ise şairin kasdı cürmisi görüldüğü ve bu yazıların eşihası cürüm ikama tahrik mahiyetinde olmadığı ve anasırı cürmiyenin de mevcut bulunmadığı esbabi mucibesile izah edilerek hakkında ittifakla beraet kararı verildiği zikrediliyordu.

Beraet kararı mahkemeyi dolduran samii tarafından şiddetle alkışlanmıştır.

Nazım Beyin bir izahı

Şair Nazım Hikmet Beyden ilk mahakeme celsesindeki müdafasına dair bir tazviz aldık. Ayzen dercediyoruz:

Efendim,
Altı Mayıs çarşamba günü İstanbul ikinci ceza mahkemesinde ceryan eden davamın müdafaa taallık eden tafsilâtını her gazete muhtelif surette neşretmiştir. Bu bezadın nazari dikkati cebettiğini bazı karle-rimden aldığım mektuplardan da anlıyorum. Binaenaleyh, müdafaaümün fazla değişik bir şekilde çıkan kısm-larını, gazetende neşri ricasiile, hu-lâsaten kaydediyorum:

İddianamenin «bir sınıf ve zümre-nin hâkimiyetini istihdaf eden rejimi methü sene» ettiğim yolundaki kıs-mına:
«Komünist olman hasebile, mef-kûremin rejiminde, hiç bir sınıf ve zümrenin hâkimiyeti mevzuu bahis değildir. Bilâkis komünist sınıfsız bir

Pr. Meillet

Dün ikinci konferansını verdi

Profesör Hindi Avrupai lisanından bahsetti

Bir kaç gündenberi şehrimizde bulunan College de France ve Sor-bon Darülfünunu müderrislerinden M. Meillet dün Hukuk Fakültesi konferans salonunda (ilk Hindi Avrupai dilleri) unvanlı ikinci konferansını vermiştir.

Profesör konferansında demistir ki:

«— Hitit medeniyeti keşfedilin -ciye kadar Milâttan 500 sene evvel gelen kavimlerin lisanı en eski lisan olarak kabul edilmişti. Halbuki Hitit asarının keşfedilmesi üzerine 2000 sene evvel (Hindi Avrupai) lisanının mevcut olduğu tahakkuk etmiştir. Hatta Boğazköy'de çıkan bir çok asarın da bu lisan ve bu medeniyete ait olduğu tahakkuk etmiştir.»

Profesör Hindi Avrupai lisanının şive ve tarzı tahrihi hakkında izahat vermiş ve hâlâ bir çok lisanıyat müderrislerinin yegâne meşguliyeti bu lisanı tahlil etmek olduğunu söylemiştir.

Fakültesi tarafından broşür halinde neşredilecektir.

Şehir işleri

Ekmeğe on para zammedildi

Ekmeğin fiyatları dün tetkik edilmiş ve narha 15 gün için 10 para zamına karar verilmiştir. Ekmeğin salı sabahundan itibaren 8 kuruş 10 paraya satılacaktır. Francala fiatı 12,5 kuruştur.

Simitlerden narh kaldırılmıştır. Ancak 22 simidin bir kilo gelmesi lâzım geldiğinden bunlar tetkik ve teftiş edilecektir. Simitçiler simidi 60 paraya ve 2 kuruşa satmaktadırlar.

Belediye ul'ân mayıs verimliği

Belediye, bugün mayısın 11'i olduğu halde elân mayıs maaşını vermemiştir. Maaşın perşembeye kadar verileceği söylenmektedir. Belediye, devaire yaptığı bir tamimde senei maliye sonu münasebetle hazırlana kadar hiç bir mubayazatta bulunulmamasını bildirmiştir.

Kimsezsiz çocuklar toplaniyor

Sokakta dilenen ve köprü altında yatan çocukları toplamak, bunları bir medresede ibate, işe ederek mektebe göndermek işleriyle meşgul olmak üzere yakında Maarif, Belediye, sıhhiye ve vilâyet memurlarından mükrekkep bir heyet teşkil edilecektir Bu çocuklardan velilerinin kudreti maliyelerde olduğu tahakkuk edenler hakkında mahkemeye müracaat ederek sarfedilen para istirdet edilecektir.

Belediye teftiş ediliyor

Mülkiye heyeti teftişre reisi Hacı Hüsnü Beyin riyasetinde bulunan 10 kişilik bir teftiş heyeti dününden itibaren Belediyeyi teftişe başlamıştır. Müfettişlerden Faik ve Abdullah Fezzi Beyler Belediye merkezini teftiş etmekte idiler. 8 müfettiş te diğer dairelere izam edilmişlerdir. Teftişe Belediye muhasebesinden başlanmıştır.

Adalar elektrik tesisatı

Adalar ve Anadolu yakasının elektrikle tenvirı hakkındaki mukavele-namenin tatbikına başlanmıştır. Şirket dün Ada'ya bir memur göndererek elektrik ceryanı alacak kimseleri tesbit etmiştir. Tesisat elde edilecek neticeye göre yapılacaktır. Şirket bütün Anadolu cihetini beş sene zarfında ikmal etmeğe mecbur -dur. Bu sene nihayetinde Adalar, Anadolu'nun Çengelköy'üne kadar olan kısmı ile Kısıklı ve Nuhkuyu tenvir edilecektir. Erenköy ve Göztepe cihetleri gelecek sene tenvir olunacaktır.

Tercümanların imtihanı

Dün Belediyede tercümanlar için bir imtihan yapılmıştır. İmtihanda ancak 2 tercüman muvaffak olmuştur.

sat ve gayemi diğer memleketlerde ceryan etmiş vukuat halinde hikâyeye ettiğim yolundaki kısmına ise «Bu rada mevzuu bahis Jokont ile Si - Yo - U isimli kitabumdur. Ben bu eserimde Çin'deki muazzam kurtuluş hareketine karşı duyduğum derin sempatiyi tesbit ettim. Fransız ve İngiliz emperyalismine hücum ettim. Bu kitap için, beni, onların mahkemeye vermeleri icap ederdi» şeklinde cevap vermişirdim.

Siyasî icmal

Avrupa Birliği komisyonu ve Türkiye

Bu seneki iktisadi ve siyasî en mühim beynelmîlî içtimalar mayıs zarfında vuku buluyor. Beynelmîlî ticaret odası kongresi bir kaç gün evvel Vaşington'da toplandı. Har - bin önüne geçecek çareleri taharri ve tetkika memur sulh komitesi 11 mayısta Yunan murahhası M. Po-liti'sin riyaseti altında toplanacaktır. 15 mayısta Avrupa Birliği komisyonu Cenevre'de içtima edecektir. 18 mayısta dahi Cemiyeti Ak - vam meclisi toplanacaktır. Bu iç - timalarda cihan mes'eleleri ve bahu - sus Avrupa'nın en mühim mes'eleleri görüşülecek ve ihtimal hayati e - hemmiyeti haiz kararlar ittihaz olunacaktır.

Haziran ayı resmî ziyaret ve mü-lâkatlara tahsis edilmiş gibidir. Fak - kat bu mülâkatların ehemmiyeti ma - yis içindeki kararları teyitten iba - ret olacaktır. Mezkûr içtimalardan Türkiye'yi en ziyade alâkadar eden 15 mayısta Avrupa Birliği komisyo - nunun aktedeceği içtimadır. Avrupa Birliği komisyonunun müzakere pro - gramını hazırlayan tetkik komite - sinin son içtimasında Avrupa'da ik - tisadi birlik ve teşriki mesal tasav - uru yalnız Cemiyeti Akvama da - hil devletlerin itiraki ile vücude ge - lemeyeceği anlaşılması idi.

Binaenaleyh İtalya'nın teklifi ve Almanya'nın teklifi vakii teyit etme - si üzerine Türkiye ve Cemiyeti Ak - vama dahil olmayan diğer devlet - lerin komisyonunun gelecek içti - maina davet edilmesine kararlaştiril - miş idi. Yunanistan ve Macaristan gibi devletler Türkiye'nin böyle bir içtimaa davet edilmesine büyük e - hemmiyet ve kıymet verdiler.

Çünkü bu devletler oldukça yal - nız ve teorit edilmiş bir halde ol - duklarından ve Türkiye ile men - faatleri müsterek bulduğundan Avrupa Birliği komisyonunda Tür - kiye ile teşriki mesaiye ziyadesile arzukeyitler. Yunanistan Hariciye Nazırı bu noktayı daha bir kaç gün evvel ehemmiyetle kaydetmişti.

Fakat Cemiyeti Akvam kitabı u - mumiliğinin bize göndermiş olduğu davetnamenin müphem ve gayrisi - ri olmasından az kalın bu mü - him itimaa itiraki edemeyecek i -

yalnız bizi değil, Sovyet hükümeti - ni dahi düşündürmüştü. Litvinof Yolcunun Cenevre'ye gidip gitmeye - ceği hâlâ meçhul bulunmaktadı. Cereyan eden mütemmin muhaberat neticesinde vaziyet son dakikada ta vazzuah etmiş olduğundan itiraki - mizin kararlaştırıldığı anlaşılıyor.

Murahhas olarak Hariciye ve İk - tisat Vekilimizin hazır bulunacağı Avrupa Birliği komisyonuna itiraki - miz beynelmîlî mühim bir hâdis e - dir. Alelümum devletler ve bahu - sus İtalya, Almanya ve Yunanıs - tan itirakimizi büyük memnuni - yetle karşılayacaklardır.

Avrupa'nın en mühim devletle - rinden biri olduğumuzdan ve bu kit'ann ana ticaret yolu olan Bo - ğaz'lara hâkim olduğumuzdan komisyonada Avrupa'nın iktisadi bir - liği tasavvuruna ait müzakerata sözümlü ağır basacak ve muva - zeyi temin edecektir. Bir gün Avru - pa'nın mukadderatına tesir edecek kararlar ittihaz edilmesi muhtemel olan böyle bir komisyonun içtimaına itirakimiz tabii beynelmîlî şere - fimizi teyit ve mevkimizi takviye edecektir.

MUHARREM FEYZİ

Kaçakçılar!

Tevkifhaneden kaçanların muhakemesi başladı

İstanbul tevkiifhanesinden kaç - mağa teşebbüs eden 26 sene ağır hapse mahkûm Ahmet ile Arap Os - man ve Rıza ile, bunların firarını dikkatsizlikle sebebiyet veren 25 gardiyan hakkındaki muhakemeye dün Ağırcezaya başlanmıştır. Ev - velce birinci cezaya verilen dava bilâhare Ağırcezaya intikal etmiş - tir. Çünkü celsede bir kısım maz - nunlar gelmedüğinden celpleri için muhakeme başka bir güne bırakıl - mıştır.

İktisadi mehafide Mevaddı iptidaiye depozitoları

Sanayi Birliği dün içtima etmiş ve mevaddı iptidaiyenin gümrüklerden imrarı hususunda elyevm mevcut o - lan depozito usulünün, hesabı cari suretile verilmesi hakkında İktisat Vekâleti nezdinde teşebbüs bu - lunmağa karar vermişlerdir. Aynı içtimada, ipek fabrikaları müessesileri, ipek ipliğinin de gümr - rük resminden affedilmesi için mü-

İmar programı

Muhittin B. mesai programı karıştırmıyor mu?

Şehir Meclisi ve daimi encümen azasından Avni Bey bir kaç gün evvel bir gazeteye beyanatta bulu - narak Vali Muhittin Beyin imar programile mesai programını birbi - rine karıştırdığını söylemiş ve icra - atını tenkit etmişti. Muhittin Bey dün gazetecilere bu hususuta de - miştir ki:

«— Bahsedilen beyanati oku - dum. Verilen hükümler birbirini tamamen nakzettigi ve sahih bir esasa müstenit bulunmadığı için doğru düşünen ve fikirlerini güzel ifade eden Avni Bey arkadaşımı - zın böyle beyanatta bulunmuş ol - duğuna ihtimal vermedim.»

Gazeteciler dün tekrâr Avni Be - yi ziyaret etmişler ve Muhittin Be - yin bu sözlerine ne cevap verece - ğini sormuşlardır. Avni Bey şu ce - vabı vermekle iktila etmiştir.

«— Ben mecliste yegâne ser - besçe hücumlarda bulunan bir a - damım. Belediye Reisi Beyin pro - gram müzakere edildiği celsede ten - kitlerimden sonra «Avni Beye ilti - hak ederim.» «Dediğimi hatırlıyorum O zabıtları alır okurlarsa kâfidir.»

Gazi Hz. nin cevabı

Reisicumhur Hz. Balkan Birliği kongresinin tazimat telgrafına şu cevabı göndermişlerdir:

«Balkan Turizm federasyonu kon - gresine pek kıymetli mesaisinde mu - vaffakiyetler temennisile muhterem murahhasların haklarında izhar et - tikleri hissiyattan dolayı teşekkür - lerimi takdim ederim.»

Reisicumhur Gazi M. Kemal

Yinler Vekili M. Veigelt te bir, iki - güne kadar İstanbul'da buluna - caklardır.

Noktai nazarımız hakkında bir şey söyleyemem.

Ankara'ya diğer murahhaslarla birlikte gidileceğiz»

Heyetimiz

Yarın Cenevre'ye hareket ediyor

Murahhaslar Hariciye Vekilinin riyasetindedir

Ankara 10 (Telefon - la) — Cenevre - ye gidecek Türk heyeti murahhasları yarın akşam İstanbul'da hareket edecektir. He - yetimiz Ha - riciye Vekili

Tevfik Rüştü Beyin riyasetinde Hasan (Trabzon), Hariciye Dahiliye şubesi müdürü umumisi Cevat, müşavir Suphi Ziya Beylerden mükrek - keptir. Hariciye Vekili 10 gün sonra Ankara'ya avdet edecektir.

İktisat Vekili Mustafa Şeref B. de 27 mayısta Cenevre'de topla - nacak Afyon kongresine itirak edecektir.

Beyrut'ta İtalyan'lara karşı boykot

İtalyan'ların Trablusgarp'te A - rap'lara karşı yaptıkları muamele Suriye'de fena tesirler hasil etmiştir. Beyrut ahalişi geçen cuma günü namazdan sonra Trablus'ta vefat eden Arap'ların ervahına fatihalar oku - müşlar ve İtalyan'lara karşı boykot ilan etmişlerdir. Hükümet Beyrut'taki İtalya konsoloshanesini tecavüz - den muhafaza için askeri kordon altına almıştır.

Paranın istikrarı

İlan sahibesine bakınız

Hariciye Vekili
Tevfik Rüştü B.

SON TELGRAFLAR

Gazi Hz. ni tebrikler

İtalya Kralı Gazi Hz. nin 3 üncü defa Reiscumhurluğa intihabını tebrik etti

Ankara 10 (A.A.) — Gazi Mustafa Kemal Hazretlerinin yeniden Reiscumhurluğa intihabı münasebetile müğâzinilehy Hazretleri İtalya Kralı Viktor Emanuel Hazretleri arasında atıdıkları telgraflar teati olunmuştur:

Ankara'da Reiscumhur Gazi Mustafa Kemal Hz. ne

Yeniden Türkiye Reiscumhurluğuna intihabınız dolayısıyla en haris tebrikatım ve zati devletlerinin şahsi saadetleri ve Türk milletinin refahı için samimi temennilerimin kabulünü rica ederim.

Yeniden Türkiye Reiscumhur - luğuna intihabınız dolayısıyla en haris tebrikatım ve zati devletlerinin şahsi saadetleri ve Türk milletinin refahı için samimi temennilerimin kabulünü rica ederim.

Viktor Emanuel

Roma'da Viktor Emanuel Hz. ne

Yeniden Türkiye Reiscumhur - luğuna intihabınız dolayısıyla zati haşmetelerinizin tebrikatımı ihtiva eden telgrafnamenin pek mütehasis olarak zati haşmetelerinizin bu nazigane eseri dikkatlerine teşekür eder ve kendilerinin şahsi saadetleri ve İtalyan milletinin refahı için en samimi temennilerimi takdir ederim.

Gazi Mustafa Kemal

Sinaî fabrikalar

Mevaddi iptidaiye ithalinde serbest!

Ankara 10 (A.A.) — İktisat Vekâletinden tebliğ olunmuştur:

«Sinaî müesseselerinin getirecekleri mevaddi iptidaiye evvelki seneler imalat ile takip eden ve bunların 3 defa ve her 4 ayda talep edilme sine lüzum gösteren dahili talimatname 14 nisan 9931 tarihinden itibaren refedilmiştir. Badema, sinaî müesseseler fabrikalarının kabiliyeti imaliyesi nisbetinde mevaddi iptidaiye talep edebilirler ve bunları bir sene için defaten getirebilecekleri gibi beyannamelerindeki miktardan tenzil suretile istedikleri gibi müteaddit defalar getirebilirler. Bu suretle talep edilen mevaddi iptidaiyeden 10 sene zarfında işlenmiyen miktar tekrar sene a - tiyeye devrolunur.

Terkos şirketi henüz itilâf olmadı

Ankara 10 — Terkos şirketi itilâf hasıl olduğu hakkındaki haber yanlıştır. Şirket, suyun içilebilecek bir halde olmadığını tasdik etmiş ve tesiat yapmağı kabul etmiştir. Bunun üzerine mes'ele klor tesiatı için halli için alakası hasebile Sıhhiye Vekâletine havale olunmuştur. Bu tesiat mes'elesi hallolunduktan sonra suyun evsafı noktası görüşü - lecektir. Bu mes'ele de matluba muvafık bir şekilde tesviye edilirse tahhüdüne riayet edeceğine dair şirketten teminat alınacaktır.

Para sul istimali davası

Ankara 10 — Evrak naktiyenin tebdilinde yapılan Dünyu umumiye sui istimaline ait tahhikat dosyası Ankara Müddeiumumiliğine gelmiştir. Şarayı Devlet tekkatı netice - sinde mülga Maliye Nezaretine muamelâtı naktiye müdürü Kazım Ziya Bey'in müddetli müvazu zamanı mevcut olduğuna göre bu husustaki hukukî âimme davasının sukutuna karar vermiştir. Bu mes'eledede 16 kişi maznundur. Müddeiumumilik evrakı tekkik etmektedir.

Anadolu ekspresi haftada üçe indirilecek

Ankara 10 — Başvekil İsmet Pa'nın kabinesinin programında işaret ettiği şimendifer işletmesindeki tasarruf, ekspresin ve Sivas treninin haftada üçe indirilmesi, Afyon'da ihşiyat bulundurulacak aktarmada teahhur meynur verilmesi için tahrik edilen fazla lokomotifin ilgili ve diğer bir iki serviste ufak tefek tadilat icrasile temin edilecektir.

İzmir Belediyesinde tenkikat

İzmir 9 — İzmir Belediyesi memur kadrosu yüzde 30 tenzil ediliyor. Reis muavinliği kaldırılacaktır. Bir beş bine kadar beher defter için bir kuruş, yirmi beş binden yukarı için de yirmi para. Bu ikramiyeler üç yüz liraya tev - cavüz etmek şartile müsaadeyi müteakıp muhbirlere verilir.

Bütçe esasları hazır..

Hükümet yeni memur almayacak, az adamla çok iş çıkarılacaktır

Bütçe Encümeni Riyaset intihabı yapıldı

Hükümet 931 bütçesinin ana hatlarını tesbit etmiştir. Bütçe lâyihası bir haftaya kadar meclise takdim edilecektir. Bütçede memur kadrolarında tasarruf şu suretle temin olunacaktır:

1 — Münhal memurlara yeniden memur tayin edilmiyecektir.

2 — Bazı dairelerin kadroları asgari hadde indirilecektir.

3 — Tahti muhakemeye alınmış memurlar vekâlet emrine verilecektir.

4 — Memur namzeti olarak devlet dairelerinde çalışanların namzetlikleri tatbik edilmiyecektir.

5 — Az memurla çok iş çıkarmak esası takarrür ettiğinden devairin mesai saatleri Heyeti Vekile kararla tebdil edilmiştir.

Bugünden itibaren mesai saati 9 dan on ikkiye ve 13 buçuktan 18 buçuka kadar olmak üzere sekiz saate çıkarılmıştır.

6 — Memur maaşlarından tenkihat yapılacaktır, tekaüt aidatı kesilmeyecek, ancak yüzde beş kazanç vergisi tarh olunacaktır.

Tekaüt zamanı gelenlere, aczi görülenler tekaüt ve tasfiye edilecek, ilgası mümkün daireler lâğvedilecektir.

Maaşlar

Verilen haberlere göre Fırka grupunun dükkü içtimanda Adliye cihazında artırılması mutasavver vesait ile barm ve tekaüt kanunları hakkında münakaşalar

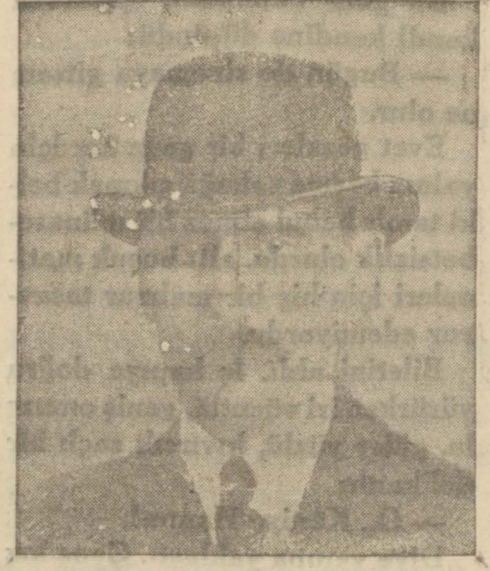
Hafize Suzan H. İstanbul zabıtası taharrisi için seferber halinde..

Fransa'nın Fas fevkalâde komiseri M. G'nin metresi Hafize Suzan Hanımın İstanbul'a geldiğini ve yapılan taharrisi rağmen buluna - madığını yazmıştır. İstanbul zabıtası İzmir polisinden aldığı bir müzekkere üzerine seferber hale gelmiş ve İstanbul'da ihtifa ettiği anlaşılın bu kadının taharrisi ile meşgul olmuştur.

Fakat dün akşam geç vakte kadar yapılan takibat müsbet bir netice vermemiş ve Hafize Suzan Hanımın ikamet ettiği mahal öğrenilememiştir.

Hafize Suzan Hanımın aralık Eyüp semtlerinde saklandığı şayi olmuş ise de Eyüp nahiyesi tarafından yapılan tekkikat hiç bir netice vermemiştir.

İzmir'den verilen bir haberde Hafize Suzan Hanımın Fadil Beyin kasaba'da bulunmaları ihtimalinden de bahsedilmektedir.

Yeni Bütçe Encümeni Reisi Hasan Fehmi Bey (Gümüşane)

Yeni Bütçe Encümeni Reisi Hasan Fehmi Bey (Gümüşane) olmuştur, Refik Şevket, Yusuf Akçora Beyler tenkiltlerde bulunmuşlar, Maliye, Adliye Vekilleri ile Saraçoğlu Şükrü Bey cevap vermişlerdir. Mevcut vaziyet şu anlaşıyor: Barm ve tekaüt kanunlarının tadili mevzuu bahis değildir. Esasen hükümet tekaüt kanununun hazinesinde fazla bir yükü kadını kanaatindeydi. Maaşlarda tenzilât yapılması da düşünülmemiştir ve buna imkân tasavver edilmiştir.

Yüksek maaşlı memurlar pek azdır. 16 makam 600, 42 kişi 500, 96 kişi 400, 18 kişi 380, 750 kişi 210 - 280 lira maaş almaktadır.

210 lira yüksek maaş memurların ancak bini bulunduğu anlaşılır. 30 - 40 sene çalışan binlerce memur arasında böyle bir tane merrefah vaziyete girmiş memur bulunması çok değildir. Memurlarımızın maaşının eksiltilmesi mevzuu bahsölamaz.

İstanbul meb'usu Sanayi erbabı Bürhanettin B.i namzet gösteriyor

İstanbul sanayi erbabı dün içtima ederek İstanbul'un münhal bulunan meb'usluklarından birine Türk Atlas fabrikası sahibi Salih Kemal Beyi namzet göstermeğe karar vermişlerdir. Bu karar üzerine Halk Fırkasına müracaat edilecek ve fırka vasitasile namzet gösterilecektir. İstanbul sanayi erbabı bundan evvel sanayi müfettişi Bürhanettin Beyi de namzet göstermeğe karar vermişlerdi. Bu suretle sanayicilerin iki namzetleri olmaktedir.

İzmir'de iki intihar, bir kaza

İzmir 9 — Sard harabelerine yapılan tenezzühe 2000 kişi iştirak etmiş, avdetle Ahmetli köyünden gazinocu Mehmet tren istasyonunda durmadan atladığı için iki ayağı da kesilmiştir, ölüm halindedir.

Besim İsminde bir ihtiyar sefaletten, Sabri isimdeki genç te işsizlik yeisinden intihara teşebbüs ettir, ikisi de hastanededir.

HEM NALINA MIHINA

Gölge etmel!

Senelerdenberi işitiriz ve yazarız, daha da çok işiteceğiz ve yazacağız: Hükümet, spora yardım edecek, Belediye spora muavenet edecek. Temciti pilâvı gibi tekrar edilegelen bu haberi işit te inanma!

Maemekette, sporun en müte - kâsife olduğu şehir İstanbul'dur. İstanbul'da hâlâ bir saha yok. Fakat, senelerdenberi yemborusu devam ediyor: Saha yapmak için hükümet şu kadar verecek, Belediye de bu kadar verecek...

Hükümetin ve Belediyenin ne verdiklerini öğrenmek ister misiniz? Öyleyse okuyunuz:

Bayram günlerine ve havanın iyiliğine tesadüf ettiği için azami hasılat temin etmiş olan dört Beogradski maçının 3600 lira tutan safi hasılatından 1340 lira - sını hükümetle Belediye aldılar Kulüplere de 450 ser lira düştü. Eger bayramda, maç günleri yağmur yağsaydı, hükümetle Belediye, zarar olmuş olmasaydı; hiç araştırmadan gene vergi ve resimler tıkar tıkar alacaklar, kulüpleri de Beogradski'ye kulüpleri taahhüt ettikleri 2730 lirayı ödemek için sağdan soldan borç edeceklerdi.

Anladık, hükümetle Belediyenin spora yardım edecekleri yok! Yalnız her sene, spordan aldıkları binlerce lirayı almaktan vaz geçsinler, kâfi!

Gölge etme, başka ihsan istemem!

Beykoz çayırı

Belediye satılmaması için teşebbüste bulundu

Emlâk Bankasına devredilen Beykoz çayırının satılığa çıkarıldığını yazmıştık. Bunun üzerine Belediye burasının mesire mahallii ve binaenaleyh menafii umumiye hâdim yerlerden olduğuna beyan ederek mahkemeye ve aynı zamanda Dahiliye ve Maliye Vekâletlerine müracaat etmiştir.

Beykoz çayırını satıldığı takdirde Korbağalıdere ve sair mahallerdeki diğer çayır lar da satılığa çıkarılacak, halka tenezzüh mahallii kal - mışacaktır. Bir müddet evvel Kâğıthane çayırından satılacak çayır - lar, fakat Maliye Vekâleti buna müsaade etmemişti. Binaenaleyh Beykoz çayırını da satılmasına müsaade edilmiyeceği zannediliyor.

Diğer taraftan ahalî de alâkadar makamata müracaat etmiştir.

Fethi Bey tekzip ediyor

Eyve dair (Son Posta) dan naklen alınmış bir havadis vardı. Fethi B. dün bize telefon etti. Mezkûr gazeteye kat'iyen binaenatta bulunmadığını, yazılan muhaverenin külliyen asılsız olduğunu söyledi.

Meclis Encümenleri

Dün encümenler içtima ederek reis ve mazbata muharrirlerini seçtiler

Ankara 10 (Telefonla) — Büyük Millet Meclisinde yapılan encümen intihabı neticesinde maa - rif encümeni reisliğine Nafi Utuf, mazbata muharrirliğine İbrahim Alaettin, kâtipliğine İzzet Ulvi B. ler, sıhhiye encümeni reisliğine Ahmet Rüşti (Erzurum) mazbata muharrirliğine Reşit Galip, kâtipliğine Hüseyin Avni (Muğla) Beyler, Adliye encümeni reisliğine Mustafa Fevzi, mazbata muharrirliğine Salâhattin (Kocaeli), kâtipliğine Ahmet Hamdi (Yozgat) Beyler, Di -

vani muhasebat encümeni reisliğine İsmail Hakkî /Balıkesir, mazbata muharrirliğine Ali (Rize), kâtipliğine de Cemal (Afyon) Beyler, Bütçe encümeni riyasetine Hasan Fehmi (Gümüşane), ikinci reisliğine Ali Rıza (İstanbul), mazbata muharrirliğine Kemal Zaim (Konya) Beyler, Meclis hesapları encümeni riyasetine Hakkı (Van), mazbata muharrirliğine Rifat (Ankara), murakiplığı Mazhar Müfit (Denizli) Beyler intihap edilmişlerdir.

İrtişa tahkikatı

Müstantiklik tekkikatını ikmal etti

Ankara 10 — Ankara müstantikliği irtişa dosyası üzerindeki tekkikatını ikmal etmiştir. Müddeiumumilik iddianamesini hazırlamaktadır. İddianame hazırlandıktan sonra karar hâkimî kararını verecektir. Dosyada ismi geçen profesör Tevfik Beyin kim olduğuna anlaşılmıştır. Tevfik Beyin bazı ifadelerine nazaran Avrupa'da bulunan Cemal Nas'ın yazıhanesine gidip gelmiş, Cemal Nas'ın kardeşi Salomon Nas ifadesinde:

— Tevfik Beyi gördüm. Fakat hüviyetini bilmiyorum.

Demıştır. Bir aralık Cemal Nas'ın yazıhanesinde bir ihtilâf halli için hakemlik eden Marko Nas'ı Efendide aynı ifade bulunmuştur.

Mehmet Emin Beye vazife

Ankara 10 (A.A.) — Yeniden Cumhuriyet Halk Fırkasına intisap eden milli şair Mehmet Emin Beye Fırka hars heyetinde bir vazife verilmiştir.

Kaçakçılık

Muhbirlere ikramiyeleri peşin verilecek

Ankara 10 — Hükümet B. M. Meclisine yeni lâyihalarından bir kısmını tevdi etmiştir. Meclise göndürülen lâyihalar arasında inhisar tâbi kaçak maddelerin ihbariyelerinden bir kısmının peşin verilmesi hakkında bir lâyiha vardır. Bu lâyiha şu esasları ihtiva etmektedir:

Madde 1 — Kaçakçılığın men ve takibi hakkındaki 1510 numaralı kanununun 43 üncü maddesinde yazılı ihbariyenin yüzde yirmi beş ile ihbar edilen inhisar tâbi kaçak madde kıymetinin nisfını tevavüz etmek üzere müsadereyi müteakıp muhbirlere verilir.

Madde 2 — Kaçak sigara kâğıdı ihbarıya ikramiyeleri bir defter elli varakten olunmalıdır şartile bir - veçchiati hesap olunur:

Birden yüz deftere kadar beher defter için beş kuruş, yüz birden bin deftere kadar beher defter için üç kuruş, 1001 den 10,000 e kadar beher defter için iki kuruş, on bin birden yir -

Tayyare piyangosu bugün Darülfünun konferans salonunda çekiliyor

Cumhuriyet'in tefrikası: 57

İKLİMLER

Yazan: Andre Morava

Terceme eden: Haydar Rifat

— Evet, bazar bir tasvir buluyor. Fakat ben de dahil olarak her kadın kendini bu noktaya vakfederse bu tabiidir. Bu kadınlığın ta - bii tefekkürü tarzıdır. Onunla benim aramda biricik fark benim size kafamdan her geçeni anlatamıyacak kadar çok irtihata mahaldir. Filid hafif bir istihza ile:

— Aziz dost, ben sizin ne çok güzel bedialer halkedecek kudretinizden ne de onları söylemeğe mâni olan mahviyetinizden hiç bir vakit şüphe etmemdim.

— Evet, dediniz, medeni hayattan firar tatlı bir şey olacaktır! Madam: — Sizin için mi? Bu firarı cidden istiyecek siz, en son erkeksiniz. Bu söz kocam hesabına beni yalarladı.

— Hiç te öyle değil. Bunların hiç biri doğru değil..

XI

Bu dağda ikamet aklımda men - fur bir ukubet olarak kalmıştır. Bedenî mümareselerde tabiat ile beraberiksiz olduğumu daha yola çı - karken bilmiyorum değildim. Fakat zannetmiştim ki, kocamla beraber, acemi bir karı koca halinde, müs - küllâtı karşılarız ve bu da eğlenme - mize bir vesile olur. İlk sabah daha yataktan kalkar kalkmaz anladım ki Madam benim için mümareselerde alâdan alâ imiş, hatta ilâhi bir meharret ve çevikliğe sahipmiş. Kocam da, ondaki meharret olma - makla beraber, büyük bir kolaylık ve istidat ile oynuyor. İlk günden,

sevînçler içinde nâlmaları taktılar, ve kendilerini koyuverdiler. Benim elim bir hoccanın elinde, bin zah - metle emekliyordum.

Yemekten sonra Filip ile madam otelin hólünde koltuklarını yaklaşı - tırıyor, ve bütün gece lâf atıyorlar - dı. Bana da madam cevaplarının kocasının malî projelerini dinle - mek düşüyordu. O zaman bir lira almış yazığa gidiyordum. Bu müna - sebetle şunları söylediyini hatırlı - yorum:

— Bilir misiniz ki bu altmış frankta, liranın hakiki kıymetini ifade edebilmekten çok uzaktır. Kocanızın alanatınız şerhizen bir kısmını olsun cenabi dövizine yatırırsın, çünkü... Çünkü, anlıyorsunuz, ya..

Bazan metreslerinden isimlerini zikrederek bahsettiği olurdu:

Benim hâlâ aktriss Jenny Sorbier ile yaşamakta olduğumu siz de belbet söylemiş olacaktılar, hayır, o bir zamandı, onu çok sevdim, fakat bit - ti, geçti. Şimdi, için doğrusu Madam Lhauterie ile yaşıyorum. Tanır mısınız? Dilber ve çok tatlı bir şey -

dir. İş hayatında daima mücadele - ye mecbur olan benim gibi bir adam kadınlarda gayet sakin, adeta hav - vanî bir güzellik bulmalıdır.

Bir yolunu bulup kocama doğru yaklaşmak ve madamla araların - daki muhavereden bir cümle çen - gelmek üzere her manevreye baş vuruyordum. Buna her muvaffaki - yetimde benimle onun arasında, ha - yatın iki muhtelif felsefesi ara - sında vücutü zarurî, telifi imkânsız ziddiyetin aynen mevcudiyeti bir daha sabit oluyordu. Onun büyük kitabı, sergüzeştçilik idi. Bundan kastettiği mana beklenmiyen, teh - likeli hâdiseleri araktan ibaret bir hayat idi. Maddî, maneve sü - kün ve ahenkten tedehhüş ettiği id - diasında idi. Bana bir aşkâm:

— Dünyaya kadın geldiğinden dolayı beş erkekler dedim, çünkü bir kadın iştirak eder, zannediyor - muydum. — Nasıl olur, dedim, erkek bir meslek sahibidir, bir şeyler yapar...

— Erkeğin bir mesleki vardır,

halbuki kadın sevdiği her erkeğin hayatını yaşar. Ona bir zabıt mu - harebe hayatını; bir bahriyelii, um - manları, bir siyasi, hile ve hudaayı, bir muharrir, ibdadaki huzuzu ve - rir... On muhtelif nevî hayatın he - yecanlarını alabilir, onların hiç bi - rinin sıkıntılarını çekmezsiniz...

— Fakat bu ne müstekreh şey olur, çünkü bu halde on muhtelif kimseyi sevecek demek olur.

— Ve onların her onunun da ze - ki olmasın pek mümkün değildir. Madam bu sözünündeki pek kelimesine iyice dayanmıştı.

Kocam atıldı:

— Aynı kâtipteyi erkekler hak - kında da yürütmek neden kabul ol - masın? Birbirini müteakıp sevdik - leri muhtelif kadınların her biri ay - rı bir saadet getirmek pek tabiidir.

Madam: — Evet, muhtemel. Fakat kadın - lar o kadar az ferdeğidirdiler ki, hemen hemen getirecekleri büyük bir şey yoktur.

Madamın bu sözü söyleyişindeki eda nazarı dikkatimi pek celbetti.

— Erkeğin bir mesleki vardır, Madeni hayattan uzaklaşmaktaki

saadetlerden bahsediyordu. Ben demiştim ki:

— Fakat insan orada bahtiyar ise niçin uzaklaşmalı?

— Çünkü saadet hiç bir vakit gayrimüteharrir, camit bir cisim değildir. Saadet, endişede istira - hattır.

Kocas:

— Çok doğru!

Dedi. O sırada kocam mada - ma bir cemile yapmak üzere bu te - baüt bahsine germi müde:

— Evet, dedi, medeni hayattan firar tatlı bir şey olacaktır!

Madam:

— Sizin için mi? Bu firarı cid - den istiyecek siz, en son erkeksiniz.

Bu söz kocam hesabına beni yalarladı.

Kadın böyle kırbaçlamak suretile haysiyet hislerini uyandırmak sı - rını iyi biliyordu. Kocam beni sever görünüp bir cemile yapmak istedi mi, hemen gizli bir istihza hedef oluyordu.

— Madamı gör

Hikâyeler

Kâniye'nin aşkı..

Kâniye annesiz, babasız 19 yaşında genç bir kızdı. Fakat vakile aldığı terbiye gayet sağlam olacak ki üstünde hiç bir baskının kuvvet ve tesirini hissetmediği halde yolunu şaşırılmıyordu.

Amcası ona Ameli Hayat mektebinden çıkınca kadar yardım etmiş, daktilograf olarak «İtbar» Bankasına girince de kimseye yük olmamak için evini ayırmıştı.

Tozkoparan'da bir ailenin yanında pansiyoner olarak oturuyor, elli lira maaşla biraz darda fakat namuskârane geçinip gidiyordu.

Ne büroda, ne de dışarıda tanıdığı gençlerden hiç birle sıkı sıkı bir münasebet peyda etmemiş, daha doğrusu etmek istemişti.

Erkeklerin lâalettayın bir arkadaşlığı bile karşısındaki kadına az çok bir fedakârlık mukabili bahşedeceğini pek iyi biliyordu.

Onun için sabahleyin erkenden vazifesine gidiyor. Akşam dönünce de odasının yanındaki mutfakta kendisine biraz yiyecek hazırlıyor. Sonra da ya okuyor, yahut ta yün örüyor, brode yapıyor. Saat onda da yatağına giriyordu.

Fakat gitgide canı sıkılmaya başlamıştı. Arasıra:

— Öf bu da hayat mı?

Diye şikâyet ettiği oluyordu. Geçenlerde Banka müdürlüğü her odaya bir tamim göndermiş, ayda beş lira vermek üzere her mürurun, anlaştığı bir şirketten bir radyo makinesi alabileceğini bildirmişti.

Kâniye buna çok sevindi. Akşamı dışarı çıkmadan, kimse'nin refakatine muhtaç olmadan eğlenebilecekti.

On beş yirmi gün İstanbul'u, Cezaire'i, bütün Avrupa paytahtarını büyük bir zevkle diledi. Artık hayatından bir zevk, bir saadet duymaya başlamış gibidi.

Heyhat bir gece iki felâket birden gelmişti. Hem mutfakın bacası tıkanmış, hem de radyo makinesi bozulmuştu.

Kim bilir tamir için kaç lira istiyeciklerdi. Hele şimdilik o bir kenarda dursun.. Asıl mes'elenin mühimmi bacadı.

Ev sahibesi Halime Hanıma rica etti. İhtiyar kadın bir ocakçı buldu getirdi. Neyse bir buçuk li-

ra ile işi halledivermişti.

Radyo hâlâ susuyor, Kâniye'nin tekrar canı sıkılmaya başladı. Bir gün bankadan çıkarken kendi kendine düşündü:

— Bugün de sinemaya gitsem ne olur.

Evet geceleri bir genç kız için yalnız başına sokağa çıkmak belki tamir kabul etmez bir münasebetsizlik olurdu. altı buçuk mataneleri için hiç bir mahzur tasavvur edemiyordu.

Biletini aldı. İç kapıya doğru yürürken iri vücutlu, geniş omuzlu, güler yüzlü, kıvrık saçlı bir delikanlı:

— O.. Kâniye Hanım!

Diye yanına yaklaştı. Genç kız birden irkildi. Çünkü ömründe bu şekli şemalinde bir adamla tanışmış, ne de konuşmuştu.

— Yanlış olacak!

Diyerek ilerlemek istedi. Fakat genç adam:

— Yanlış değil, dedi, siz beni bilmezsiniz ama ben sizi mükemmel tanıyorum.. Hâlâ radyonuz bozuk mu? Pencerenizin önündeki sardonyalar yeşillendi mi? Kanaryanız gene tatlı tatlı şakıyor mu?

Hayret.. Bu bir büyücü mü, yoksa bir şeytan mıydı? Hiç kimseye bahsetmediği bütün bu şeyleri nasıl olup ta biliyordu?

— Fakat siz kimsiniz? Rica ederim çabuk söyleyiniz!.. Çünkü tanımadığım adamlarla uzun boylu konuşmak adetim değildir.

— Sizi seven birisi Kâniye Hanım.. Lâkin kim olduğumu şimdilik bilmeseniz daha iyi olur..

— Hayır söyleyiniz diyorum siz.. Beni meraklan öldürmek mi istiyorsunuz?

— Peki söylüyüm.. Geçende evinize gelip bacağınızı temizleyen ocakçı.. O gün yüzüm simsiyah olduğu için tabii bu kıyafetinde beni hakir görmiyiniz.. İyi bir sobacı dükkânım var.. Ayda 150, 200 lira kazanıyorum.. Benimle teşriki hayat etmek ister misiniz?

Evlendiler. Pek mes'ut yaşıyorlar. Niçin yaşasınlar? Ocakçılarının bir aile ocacı kurmağa ne den hakları olmasın?

Nakleden

AHMET HİDAYET

Tarihî bir heykel

Konya - Ereğli'sinde asarı atika bulunuyor

Konya Ereğlisi Belediye reisinin gönderdiği bu heykel kasabaya 7 saat mesafede bulunan Ambarlı köyünde çıkmıştır. Heykelin kırık olan baş ve kol parçaları bulunamamıştır. İşlemeleri gayet san'atkarane, üzerinde bir yazı yoksa da 318 de gene burada bulunup İstanbul müzesine gönderilen ve İskenderi Kebir devrine ait olduğu tahmin edilen heykele nispetle bunun o devir mevrasından bulunduğu hükmedilebilir. Heykel Ereğli Belediyesi dairesine bahşesine nakledilmiştir. Şimdiye kadar hiç teklif edilmeyen bu havalide asarı atika hafriyatı yapılırsa epeyce eser bulunabileceği anlaşıyor.

Museviler

İspanya'ya gitmek istemiyorlar

Yeni İspanya'nın davetine kulak asan yok!

İspanya'da teşekkül eden Cumhuriyet hükümetinin İspanya haricinde kalan musevileri davet ettiğini yazmıştık. Şehrimizde bulunan Musevi vatandaşlarımızın vaktile kovuldukları İspanya'nın davetine icabet edip etmeyecekleri hakkında tahkikat yaptık. Musevi cemaati erkânı Türkiye'den hiç bir Musevi'nin İspanya'ya gitmeyeceği kanaatinde. Bu hususta Habambâşî Becerano Efendi ile görüşme istedikse de mumaleyle 80 yaşında ve hasta olduğundan görüşmek kabil olmadı. Maamafih Becerano Efendinin Türkiye Musevilerinin İspanya'ya gitmeyecekleri kani olduğu anlaşılmıştır.

Bir muharririmiz, Musevi Eskenazi cemaati başhabamı Marküs ile görüşmüştür. Museviler arasında büyük bir mevki olan doktor Marküs felsefe doktorudur. Muharririmize demiştir ki:

— Bundan takriben beş sene evvel de İspanya Kralı Musevileri İspanya'ya davet etmişti. Fakat kimse gitmedi. Türk vatandaşları olan ve burada yerleşmiş bulunan Musevilerin yerlerinden bile kıldımdaya - cıklarına emin olabildim. Belki üç beş kişi iş bulmak için gider. Fakat bu değerleri hakkında bir hüküm veremeyiz. Zaten böyle kitapların bedelini ödeyebilecek zenginlerimiz de enderdir. Ancak, karınca kadeince fehvasınca, güzel, yeni ve mükemmel bir tercüme Türk irfanının hakkı vardır. Bunu, himmet erbabından bekleriz.

Gelelim eserin mevzuuna: Don Kişot İspanya'nın (Manş) eyaletinde yaşayan elli yaşında bir asazadedir. Şekli: Kuppuru bir vücut, upuzun bir boy.. Zavalı, şövalyelik romanları okuya okuya aklını bozuyor. Şövalyelik hayatına atılmağa, edaletsizliğe, zulme karşı gelmeğe, yetimleri ve dulları himaye, karar veriyor. Tavan arasındaki paslı silâhları çıkarıyor. Cansız ve bitik beygirine Rosimante ismini veriyor. Kendisine: Don Kişot de la Manş unvanı asaletini taşıyor. Muhayyel sevgilisine de Dül sine dö Tobozo gibi tumtraklı bir namı münasip görüyor. Nihayet, bir sabah, zırh gömleğini ve mifçerini çıkarıyor, mızrağını ve kalkanını alıyor ve mahut atna binerek yola çıkıyor. Şato zannettiği adı bir handa, kurnaz hancı tarafından, me-rasimi mahsusla ile şövalyelik silâhine ithal olunuyor.

Şüpheli bir marangoz dükkânı

Çarşıkapı'da Lekeçiler sokağında marangoz Mustafa'nın dükkânında zabitaca taharriyat yapılmıştır. Neticede Mustafa'nın üzerinde bir bıçak, müşterilerden ikisinin üzerinde iki kama, merdiven altında bir esar kabağı, kamaş ve saire bulun-

HAYAT VE KİTAPLAR

Don Kisot

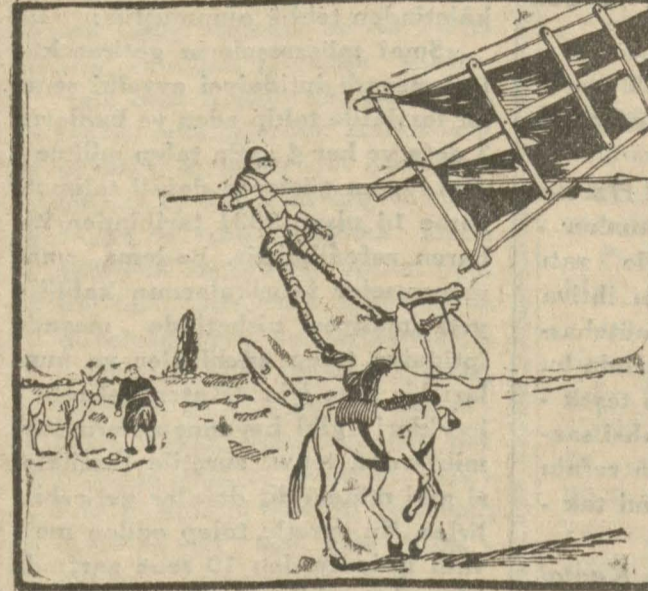
(dö la Mans)

[1] (Marifetli Hidalgó)

Muharriri: Migel dö Servantes Saavedra (Miguel de Cervantes Saavedra.) (1604 - 1614)

Nakleden: Sinan Reşat Bey.

Naşiri: Muallim Ahmet Halit Kitaphanesi - İstanbul. 1931.

Don Kişot yeldegirmenlerine hücum ederken

Muallim Ahmet Halit kitaphanesinin neşrettiği Don Kişot, çocuklar için iktisar edilmiş Fransızca bir nüshadan, Sinan Reşat B. tarafından Türkçeye nakl olunmuştur. Bu şaheserin, muhtasar değil, tam olarak, İspanyolca aslından Türkçeye ve mükemmel tercüme edilmesinde daha muvafık olurdu. Ancak, eser, bu şekilde dahi, gençlik irfanına, Ahmet Halit Bey'in hayırlı bir hizmetidir.

Edebiyat tarihinde ebedi bir şöret kazanmış olan Don Kişot müellifi: Migel Servantes Saavedra, (1547, m.s.) senesinde doğmuş ve (1616) tarihinde (Madrid'te ölmüştür. (1570) te ilk şiirlerini yazmağa başlamıştı. Bir aralık (Don Juan d'Otriş) in kumandasındaki filoya asker kaydolunan Servantes meşhur (Lepant) meydan muharebesine iştirak etti. Bir arkbuz kurşunun isabeti ve cerrahların beceriksizliği yüzünden sol eli işe yaramayacak bir halde (Lepant), (Tunus) önünde, harbe iştirak etmekten gene çekinmedi. (1575) te İspanya'ya dönerken raket olduğu kadırga bir korsanıneline düştü. Esarete pek çok cefa çeken Servantes, papazlar tarafından (6000) altın düka fide verilerek kurtarıldı. Servantes, (Don Kişot) un ilk kısmını (1604) te neşretti. İkinci kısmını da on sene sonra tamamladı. Don Kişot dünyanın bütün lisanelerine tercüme edilmiştir. Servantes bir çok tiyatro piyesleri ve komediler de yazmıştır. Muthikeleri zarif ve nüktelidir.

Avrupa harısında, (Don Kişot) a verilen ehemmiyeti anlatabilmek için bir misal vereyim: Fransa'da (1863) te (Louis Viardot) tarafından tercüme ve (Gustave Doré) nin resimleriyle tezrin edilen Don Kişot kitabında, metin harici (114) tablo ve metin dahili (256) gravür vardır.

Gönül isterdi ki, Don Kişot tür-cümesi, bizde de, değeri ve şöhreti ile müteenasip bir şekilde basılsın! Şüphesizdir ki, biz, garbin o fevkalâde nefis tabularını meydana getiremiyiz. Zaten böyle kitapların bedelini ödeyebilecek zenginlerimiz de enderdir. Ancak, karınca kadeince fehvasınca, güzel, yeni ve mükemmel bir tercüme Türk irfanının hakkı vardır. Bunu, himmet erbabından bekleriz.

Gelelim eserin mevzuuna: Don Kişot İspanya'nın (Manş) eyaletinde yaşayan elli yaşında bir asazadedir. Şekli: Kuppuru bir vücut, upuzun bir boy.. Zavalı, şövalyelik romanları okuya okuya aklını bozuyor. Şövalyelik hayatına atılmağa, edaletsizliğe, zulme karşı gelmeğe, yetimleri ve dulları himaye, karar veriyor. Tavan arasındaki paslı silâhları çıkarıyor. Cansız ve bitik beygirine Rosimante ismini veriyor. Kendisine: Don Kişot de la Manş unvanı asaletini taşıyor. Muhayyel sevgilisine de Dül sine dö Tobozo gibi tumtraklı bir namı münasip görüyor. Nihayet, bir sabah, zırh gömleğini ve mifçerini çıkarıyor, mızrağını ve kalkanını alıyor ve mahut atna binerek yola çıkıyor. Şato zannettiği adı bir handa, kurnaz hancı tarafından, me-rasimi mahsusla ile şövalyelik silâhine ithal olunuyor.

Artık hayalperest şövalyenin başından geçen ve tabii, hep mağlûbiyeti ve dayak yemesile neticelenen

yanın en hasna kadını olduğunu tasdik etmeye çalışırken yere yuvarlanıp dayak yemesi; seyisi, (Sanşo Pansa) nın makul ihtarna rağmen yeldegirmenlerini birer devadederek onlara hücumu ve neticede vücudünün hurdaşağ olması; unutulur hâdiselerden değildir. (Sanşo Pansa) nın merkep ve şövalyemizin de at üstünde (Sierra Moreno) dağlarına muvasalatı ve orada uydurma Prenses Mikomika'nın bir hud'asına (Don Kişot) un, eli ayağı bağlanarak, bir kafes içinde öküz arabası üstünde köyüne getirilmesi, ne canlı, ne mükemmel, ne ölmez sahnelerdendir!

Bir müddet sonra, Don Kişot, refiki Sanşo ile birlikte, sabahleyin gizlice, kahramanlık meydanlarına atılmak üzere yola çıkıyor. Bu defa, cidden hakiki bir dük ve düşese rasgeliyor. Güllüncül vaziyeti farkeden dük şövalyemizi refikile birlikte şatosuna davet ediyor. Muhtesem zevci kabuller, öğlece-ler, ziyafetler bir hafta devam ediyor. (Sanşo), muhayyel Baratorya adası valiliğine nasbolunuyor. Da-yakla neticelenen hükümdarlığın dan istifa eden Sanşo gidip efendisini buluyor ve ona tekrar iltihak ediyor. İki yoldan karşısına birden-bire (Akhelâ) şövalyesi çıkıyor. Bu zat esasen Don Kişot'un köylüsü berber Nikola'dır. Bu zavalı şövalyelik hayal ve hastalığından kurtarmak ümidiyle şövalye kıyafetinde onun önüne çıkmıştır. Bittabi iki şövalye çarpışıyor. Don Kişot mağlûp olunca, mücadele şartı olarak kabul ettiği karara, yani bir sene müddetle silâh kullanmamak sözüne uyarak bizzarure köyüne avdet ediyor.

Fakat biçarenin aklını alan şövalyeliğin hasreti bu defa da sıhhatini büsbütün bozuyor. Don Kişot bir müddet hastalandıktan sonra fanî dünyaya gözlerini kapıyıp ö-nüyor.

Don Kişot romanında Sanşo Pansa: Aklî selimi, maddi ve amelî görüşü, müsbet mantığı temsil eder. O, hiç bir şeyi hesaba katmayan, ortalkı hayal gözüle gören alıcınap ve asil bir çılgınlığın tabantabana zıddıdır. Zaten romanın bütün hikmet ve felsefesi, bütün yüksek ve sevimli ruhu iki timsalin tesadümile tezahür eder. Don Kişot ve Sanşo İspanyol tabiatının, hayrete şayan iki emmuzecidir:

Birincisi, husul ve tahakkuku mümkün olmayan bir takım hayaller peşinde koşan, hayatın maddî zaruretlerini göz önüne getirmiyerek maziyi bir kahramanlık sahnesi, istikbali de felsefeler meydanı zanneden çok sevimli bir şahsiyettir.

İkincisi de, filiyata bağlı, maddi ve müsbet düşünceli pratik pek hoş bir şahsiyetin timsalidir.

Bu eserdeki hayat felsefesi, beşeriyetin tab'î mizacına o kadar uygundur ki, onu her millet, kendine mal edecek kadar sevmiştir.

Tahrir tarzına gelince: İspanyolca bilenen, Don Kişot'un üslûbunu o kadar tabii, zengin ve rengin buluyorlar ki onu, dünyanın en mükemmel şaheserlerinden biri olarak kabul ediyorlar.

YUSUF OSMAN

[1] Hidalgó, İspanya'nın eski hanelerine mensup zadedânna verilen un-

Kürt ısyanı

Şeyh Mahmud'un Irak'taki hareketi İngiliz'leri endişeye düşürüyor

Taymis gazetesi Irak hükümetine karşı ısyan eden Şeyh Mahmud'da dair uzun bir makale neşretmiştir. Makalede deniliyor ki:

«Irak - İran hududunda küçük bir harbe benziyen bir hal cereyan ediyor. Bu harbe Irak'ın (mandater) devletinine yegâne taarruz silâhı olan İngiliz askeri hava kuvvetleri doğrudan doğruya iştirak ediyor. Her ne kadar bu muharebe, umumi nazarı dikkat celbetmiyorsa da hakikat halde, hem mahallî, hem de şümulü bir ehemmiyeti haizdir. Bu muharebe en had devresinde bulunan akalliyetler mes'alesinin bir misali ve vasatı Şark'ın her tarafında merkezîyet temayülü ile kabail hukuku arasında cereyan eden mübarezenin bir nümunesidir.

Bağdad'ın 200 mil şimali şarkisindeki Kürtlerin Süleymaniye'li Şeyh Mahmud'a tâbi kısmı Irak hükümet ve zimnen mandater devlet İngilizlere aleyhine ısyan etmiştir. Kendisine «Kürtler Kralı» unvanı veren bu Şeyh Irak hükümetine her türlü rabıta-yı kesmiş olup cenubi Kürdistan'daki umum kabaili sancak altına toplamaya çalışıyor. Filvaki Şeyh Mahmud şimdiki kadar ufaktefek muvaffakiyetler kazanmıştır. Lâkin buna karşı müstereken hareket icra eden İngiliz hava kuvvetleri ile Irak ordusunun büyük bir muvaffakiyet kazandığı iddia olunamaz. Arazî dağlık ve arızal olduğundan kahir bir darba indirilmesi müşküldür. Arap askerinin en gâverlik kabiliyeti iyileşmiş olmakla beraber Şeyh Mahmud'un şayani dikkat bir meharret ve kudret sahibi olduğu ve bilhassa Süleymaniye - Halepçe - Pençin müesseseli dahilinde emsalsiz malûmat sahibidir.»

Taymis gazetesi Şeyh Mahmud'un tercümei hali ve harbi umumide Türklere aleyhinde ve harpen sonra Türklere birlikte nasıl hareket eylediğini uzun uzadıya izah ettikten sonra diyor ki:

«Bu kürt vak'ası ciddi bir mes'eledir. Çünkü cenubi Kürdistan teskin ve memnun edilemedikçe Irak'ın hakiki istikbalî temin edilmemiş olmayacaktır. Cenubi Kürdistan'daki payansız petrol madenleri, bu hava - kümetinin başlıca mesalesini teşkil etmeğe kâfi bir sebeptir. Halbuki ortada petrol den daha mühim sebepler vardır.»

Mütferrik

Tevkif edilen mimar

Maarif Vekiline hakaret ettiği için bir mimarın tevkif edildiğini yazmıştık. Yaptığımız tahkikata göre hâdisenin ilk kısmı, bundan sekiz sene evvel akademi Çağaloğlu'nda ve Sanayi Nefise mektebi olarak ressam Cemil (Cem) Beyin müdürlüğü zamanında olmuştur. Müddürün odasının bazı evrak alan Fuat Bey o vakit mahkemeye verilmiş, mahkemede beraet etmesine rağmen mektep idaresi hakkındaki tart kararını refetmemiştir. Son zamanlarda Fuat Bey akademiye müraacatla, bu işten beraet ettiğini, binaenaleyh kendisine diplomasının verilmesini talep etmiş, akademi mualliminin meclisi, evrakı teklif ettikten sonra bu talebi reddetmiş. Fuat Bey bunun üzerine Maarif Vekâletine müraacat etmiş, akademide ile Vekâlet arasında muharebe başlamıştır. Bu sırada Vekile hakaretimiz bir mektup yazan Fuat Bey tevkif edilerek mahkemeye verilmiştir.

Reşit Saffet B. Prag'a gitti

Türk Turing kulübü reisi ve Koçali mebu'u Reşit Saffet Bey Turing kulüp kâtabi umumisi Cevdet Beyle birlikte dün ekspresle Prag'a gitmişlerdir.

Reşit Saffet ve Cevdet Beyler Prag'dan sonra mayis sonlarına doğru Peşte'de toplanacak olan bey nelmile Turizm birliği kongresine Türkiye namına Murahhas olarak iştirak edeceklerdir.

Bir aylık kambiyo vaziyeti Borsa komisari vekili ve Maliye teftiş heyetleri reisi Adil Bey, mayis ayı zarfında yapılan muamelât hakkında bir muharririmize şu beyanatta bulunmuştur:

— Bu sene mayıs ayının kambiyo vaziyeti geçen senenin aynı ayına nispetle daha iyidir. Memulün hilâfına olarak Bankalar Konsorsiyomu bazı günler alıcı vaziyetine girmiş ve bu suretle arız ve talep arasında tevazünler husule gelmiştir.

Cemiyeti Tedrişiyeye kongresi C. T. İslâmiyen: Cemiyeti Tedrişiyeye heyeti umumiyesi mayısın on beşine müsadif cuma günü senelik içtımamı akte-değeddinden azayı kiratırım yevmi mezkûrda saat ikide Darııssafağı

Kütahya - Balıkesir

Hattın küşadı bir arıza yüzünden teahhür etti

Kütahya - Balıkesir hattının 157 inci kilometresinde arazinin kayması neticesi olarak bir çat-laklık hasil olduğundan bunu teklif için Devlet Demiryolları umumî müfettişi Nuri Bey ve fen müşaviri Maysner Paşa ile diğer iki mühendis Balıkesir'e gitmişler ve tonelde teklifet yapmışlardır.

Toneldeki çatlağın ehemmiyeti olup olmadığı heyet tarafından verilecek rapordan sonra anlaşılacaktır. Hattın mayısın on beşinde açılması mukarrer iken bu arızadan dolayı bizzarure teahhur edecektir.

Romanya ve Yugoslavya Kralları görüştüler

Bükres'ten verilen bir habere göre ahiren Romanya ve Yugoslavya Kralları arasında bir mülakat vuku bulmuştur. Romanya Kralı «Karol» Timisoar'ye vaki olan seyahati münasebetile geçen pazartesi sabahı refakatinde Başvekil M. Yorga bulunduğunda Orsova'ya gitmiş ve oradan otomobil ile Tuna nehri üzerine bulunan Drenkova'ya vasil olmuştur. Yugoslavya Kralı Aleksandr da hususî yata ve yata refakat etmekle olan iki monitor ile buraya muvasalat etmiş bulunuyordu. İki hükümdar Tuna nehri boyunca Kral Karol'un idare ettiği bir Kano otomobil ile bir gezinti yapılmıştı. Bacanık bulunan iki hükümdarın mülakati pek samimî olmuştur. İki Kral, yatta ögle yemeğini yedikten sonra Kral Karol Drenovaya'ya avdet etmiş ve monitorlar tarafından

M. Troçki

Eski komiser galiba İspanya'ya da gidemeyecek

Taymis gazetesinin Madrid muhabiri Mösyö (Troçki) nin İspanya'ya kabul edilip edilmeyeceği hakkında atideki telgrafnameyi göndermiştir:

Her ne kadar Hariciye Nazırı Sinyor Lerroux son beyanname-sinde kendisi de menfa iztıra-bını çekmiş olduğundan dolayı Mösyö Troçki tarafından İspanya'ya gelmek arzusu izhar edildiği takdirde mumaleyle İspanya'ya kabulüne taraftar olduğuna söylemiş ise de salâhiyetkar yüksek bir makamdan öğrendiğime göre Mösyö (Troçki) nin istidasının heyeti vükelâya havalesi icap edecektir. Vükelâdan ekserisinin İspanya'nın şimdi bulunduğu ahvali fevkalâde içinde

kişisi gibi fırtınalar koparan bir zattın İspanya'ya kabulünü müsait bir nazarla görmemesi muhtemeldir.

Kumanyacılık Türk'lerin hakkıdır

Lozan muahedesinin bahsettiği salâhiyet üzerine Türk sularında kabotaj hakkı münhasıran Türk bayrağına hâmil gemilere ve Türk tebaasına münhasır iken cenubi tabiiyetinde bir çok eşyan vapurlarda kumanyacılık yapmak ve serbestçe vapurlara girip çıkmakta oldukları görülmektedir. Bunun kabotaj kanununa muhalif olduğu anlaşılacak deniz ticareti yapan cenubi müesseseler hakkında tahki-

kişisi gibi fırtınalar koparan bir zattın İspanya'ya kabulünü müsait bir nazarla görmemesi muhtemeldir.

Fırka Umumî Riyast Beyannamesi

(Birinci sahifeden mabıt)

kün gibi, idare örfiye gibi fevkalâde tedbirlerden bilihtiyar vaz geçip geçmeyeceğinin anlaşılması idi. Her memleket için çok esaslı sayılacak bir çok büyük inkılâbat bizim memlekette ta-hakkuk ettirildikten sonra onların normal ve umumi zabıtlarla müdafaa olunabileceğinden bihak-kın endişe olunabilirdi.

Her endişenin üstünde..

Geçmiş zamanların tecrübeleri samimiyet erbabının bütün bu endişelerine hak veriyordu. Bütün bu esbab dahili idarede fevkalâde tedbirlerin idamesine bizi sevk etmiş idi. Her memleket için çok esaslı sayılacak bir çok büyük inkılâbat bizim memlekette ta-hakkuk ettirildikten sonra onların normal ve umumi zabıtlarla müdafaa olunabileceğinden bihak-kın endişe olunabilirdi.

Dahilî ve haricî düşmanlar

Fırkamız cumhuriyetçi ve halkçı vasıflarında milletimizin esas temayülüne ve kabiliyetine istinat ettiği ve bu memleketin muasır bir devlet kudret ve umranına mazhariyeti için cumhuriyetçi, halkçı, milliyetçi, lâik ve inkılâpçı bir idarenin yerleşmesinin esas şart bu lunduğu kanaatindeyiz. Tesadüf ettiğimiz maniaları hep bu zihniyetle takip ettik. Fevkalâde hadısate karşısında aldığımız tedbirler geçmiş politikacılar gibi bize fırsat veren vesileler değil ihtiyacı bir an evvel izalessil kaldırılabilmek üzere tedbirler cumlesinden saydık. İşte bu zihniyetlerdir ki 1927 de mevcut olan takrirî sükun kanunu, müddetinin hitam bulduğu 1929 senesinde kaldırılmıştır. Bizim memlekette normal bir cumhuriyet hayatı tesis etmek için mesaimiz dahilden ve kısmen haricden türlü mücadeleleri tahrik etmiştir. 925 kıyamandan sonra Şark'ta bazı vilâyetlerimizde kuvvet ve hadısate, bazan yeni ümitlerle tekerrür etmiştir, milliyetçi ve halkçı bir idarenin istikrar ve kudretinden şüphe eden anasır haricden de sühulet bularak Cumhuriyet aleyhine tahlillerini mükerreren tecrübe ettir. Bu tecrübeler daima husranla neticelendi. Türk vatanının tamamına itikat eden vatandaşlar için Cumhuriyetin umumi müasiri tekayyüdünden başka mesnet ve mahrek olmıyacağı mükerreren ibat edildi.

Bu uğurda ehemmiyeti daha çok, ni hadısate tesadüf etmek te Türk milletinin ve Türk zihniyetinin bu vatanı kat'i sahip ve hâkim olduğu sarsılmaz bir temel olarak ebediyen kalacaktır. Halk idaresinin tekâmülü dahili idarede bizi mütealeya şayan müshahe-deler karşısında buldurmıştır.

Muhaliif matbuat

Takrirî sükundan sonra muhalif matbuat tedricen artarak vatandaşlar arasında münakaşat bir çok durenmişlere endişe verecek manzaralar göstermiştir. Bu memlekette bir kaç defa tekerrür eden bu devrelerin haleti ruhiyesindeki esbab malumdur. Evvelâ şüphe yoktur ki fevkalâde tedbirlerle kapalı tutulan devirlerden sonra hissilyattaki tezahürat bittabi normalden fazla bir coşkunluk gösterir. Bu memlekette bir kaç defa tekerrür eden bu devrelerin haleti ruhiyesindeki esbab malumdur. Evvelâ şüphe yoktur ki fevkalâde tedbirlerle kapalı tutulan devirlerden sonra hissilyattaki tezahürat bittabi normalden fazla bir coşkunluk gösterir.

Devlet idaresinin zavıf ve âcir olduğu zannı ise memlekette cesaret ve fırsat bulamayayan fena fikirli ileri atılmağa ve meydana çıkmağa teşci eyler. Bu gibi hadısate karşısında sükûneti muhafaza edebilmek ve inkılâbın ve devletin kudretine istinatı muhafaza ederek vaziyeti mütealea edebilmek lâzımdır. Yoksa böyle hadısate yeniden fevkalâde tedbirler için sebep teşkil edebilir ve fevkalâde tedbirlerin bitimile aynı anaşer ve mukabele devirleri tekerrür eyler. Millî ha-

yatın istikrar ve inkişafı bir daire-i faside içinde mütemadi sarsıntıdan kurtulamaz.

Halk hakikati nasıl anladı?

Fırkamız esas prensiplerine olan sadakati ve milletin akli selimine ve kendi idealinin kuvvetine olan itimadı ile bu safhayı millî hayat için bir tekâmül temin ederek atlatmağa muvaffak olmuştur. Sakinane ve vakurane bir tahammül ve sebat vatandaşların selim muhakemelerini uyandırmış, kanunların faaliyet ve tesirleri tedricen kendini hissettirmiş, idarede istikrarı alevli ve sun'î tahrikattan müteessir olmıyacak derecede kuvvetli olduğu anlaşmıştır. Bütün bu ahvalın muhalif matbuata ve zıt fikirlerin karşılmasına karşı memleketin bünyesini takviye etmesi tabiidir. Şimdiye kadar vasıl olduğumuz neticeler çok ümitbahşır. Cumhuriyetçi fikirlerin münakaşa ve mücadelsi, karşılıklı vatandaşları haysiyetlerinden örselemeksizin ve birbirine düşman yapmaksızın, tabii bir istikrara doğru gidecektir.

Muhalefete yer verdik

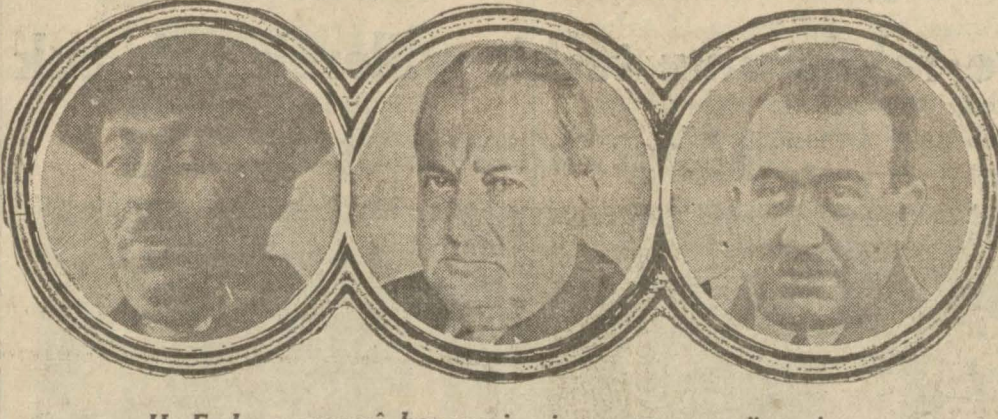
Dahili siyasette bir muhalif fırkanın zuhuru ile vukua gelen hadısate ta mütealeya şayandır. Vatanda cumhuriyetçilerin, içtihatlarını serbest ortaya koyabilmelerini temin etmeği biz ana vasıflarımızın icabından sayıyoruz. Bu sebeptendir ki devlet idaresinde bizimle hemfikir olmıyan dostlarımızın muhalif bir siyasi fırka teşkil etmelerini tasvir ve teşvik eyledik. Bütün fırka teşkilâtımıza yeni doğan muhalif fırkanın hayırhaneye ve dostane karşılanmasını tavsiye eyledik.

Muhalefetin yolsuzluğu

Bizim hattı hareketimizin sebebi halis cumhuriyetçi ve halkçılığın bir vazifesini halisane ifa arzusu idi, yoksa karşımıza çıkarılan fikirlerinin ve içtihatlarının bizim kanaatimizce isabetsizliğinde ta bidayetten itibaren asla tereddüdümüz yoktu. Muhaliif bir siyasi fırkanın zuhurunda vukua gelen hadısate hatırlarda o kadar ta-zedir ki bu hadısate burada yeniden tafsil etmeğe lüzum görmüyoruz. Umumi reisinden itibaren bütün teşkilâta dostane karşılamak kararla hareket eden fırkamız bir ay için zorla alehine ihtilâl yapılmış düşman muamelesi ile karşılaştı. Bizim Cumhuriyet ve halkçılık namına aldığımız vaziyet fikir ihtiraki ve fırkamızın yüksek idare ve mes'uliyet mevkiinde bulunan erkânı arasında gizli bir anlaşmazlığın bir tertip şeklinde tezahürü olarak işaa edildi. Bu işaalar kendî fırkamızın efraadında bile tereddüde menfi ve mürteci fikirli anasırın ise alenen inkılâp aleyhinde vaziyet almalarında mahal verdi. Son Belediye intihabi mücadelesi Büyük millet Meclisinin idaresine tesir edecek bir vasiyâ addolunmasına kadar menfi ümitlerin revacına vesile oldu. Bu hulâsa hadısate mahiyetini sadece müşahade için yapılmıştır. Bu hususta mes'uliyet aramak veya tevcih etmek meksadımızın haricindedir.

S. F. nin infisah sebebi

Vahim akibetleri aşıkâr olan bu müşahadeler karşısında fırkamızın bütün haklarını ve vasiyetlerini ortaya koyarak mücadele ve milletimizin tenvir ve ikazı için faaliyete geçmesi zarurî oldu. Her şeyden evvel umumi reisnin memleketin idaresindeki fikir ve içtihatlarının istikametine hiç bir şüpheye mahal bırakılmıyacak bir vuzuh husulüne çalışmak ve diğer taraftan mürteci fikirlerin fırsattan istifadesine mahal bırakılmıyacak bir surette Büyük Millet Meclisinin kudret ve nüfuzünü tebarüz ettirmek icap etti. Ahval böyle vazih ve ciddi bir safhaya girince karşı fırka rüesasî firkalarını feshetmişlerdir. Bu hususta intişar eden fikirleri ve sebepleri yeniden tazelemeğe lüzum görmüyorum. Aşıkârdır ki fırkanın prensipleri, fikirleri ve

H. Fırkası umumî kongresi nizamname encümeni
Mazbata muharriri: Memduh Şevket B. Reist: Yunus Nadi B. Kâtibi: Necip Ali B.

Cazî'nin küşat nutku

(Birbirimizi irşat ve haklı tenkit etmekte yalnız fayda vardır)

(Birinci sahifeden mabıt)

Bugünkü kongremizin işlerine başlarken Sivas umumî kongresini yad etmekten başladım. Onun fırkamızca inkılâbımızın tarihi bir hatırası olarak mazbut tutulmasında fayda gördüğümündür. Millet için ve milletçe yapılan işlerin ahırası her türlü hatıraların üstünde tutulmazsa millî tarih mefhumunun kıymetini takdir etmek mümkün olmaz.

Sivas umumî kongresinden bugüne kadar bunca engellere karşı mefkûre yolunda attığımız adımlar gözönüne getirilirse önmümüzdeki senelerin fırkamız için vadedtiği muvaffakiyet ufkularının ne kadar geniş olabileceğini tahminde güçlük çekilmez. (Alkışlar). Bu mülâhazanın isabeti bir şarta bağlıdır. O şart milletimizin muhabbet ve itimadının fırkamızın üzerinden eksik olmamasına dikkatle ve feragatle çalışmaktadır. (Alkışlar).

Fırkamız bunda kusur etmedikçe selim hisli, şuurlu, vefalı milletimizin muhabbet ve itimadından daima emin olabiliriz.

Arkadaşlar;

12 sene evvelki Sivas umumî kongresinde, dört sene evvelki kongremizde olduğu gibi fırkamızın bugünkü kongre heyeti dahi milletin hakiki hislerini, arzularını temsil mevkisinde bulunmaktadırlar. Bunun reddolunmaz bir hakikat olduğu son umumi intihap neticesi açık bir surette göstermiştir. Büyük milletimizin firkamızca göstermekte olduğu alâka ve itimada karşı ayağa kalkarak en derin tazim ve hürmetle iğilir ve ona minnet ve şükranlarımızı sunarım.

(Nutkun burasını, Gazi Hz. le beraber ayağa kalkın bütün kongre azaları ve samiler büyük

görümleri ilk günden itibaren firkamızdan ayrı olduğu kadar onun umumi reisinin fikirlerinden, prensiplerinden ve görüşlerinden ayrı idi.

H. Fırkası ile Reisinin fikirleri ayrı olamazdı

Memleket idaresinde fırkıta doğru görmemek onun umumi reisinin prensiplerini ve icratını doğru görmekten ayrılmazdı. Muhaliif fırkanın infisahi kararında fırkamızın ve umumi reisinin veya vekilinin hiç bir arzusu lâhik olmamıştır. Bilâkis böyle bir kararı biz kendi anlayışımıza göre asla tarviç etmedik.

Menemen hadisesi

Bundan sonra zuhura gelen Menemen hadisesi irticacının kurunu vustadaki kadar vahşi ve müntekim olduğunu gösterdiği gibi ahvalden ne kadar ür'et almış olduğunu da göstermek itibarile intibaha şayandır.

Son intihap

Lâyik Cumhuriyetçi ve inkılâpçı Fırkamızın idaresi mukabil tedbirleri derhal intihap etmek mecburiyetinde idi. İnkılâbın müdafaa için Fırkamızın bütün ve teşkilâtı daima mukabeleye hazır bulunacaktır. Bu defa da Fırkamız fev-

bir heyecan içinde dinlenmişlerdir. Şiddetli alkışlar, bravo sesleri, yaşa sesleri).

Büyük kongrenin muhterem azası geçen devrede yaptığımız işleri bir beyanname halinde hulâsa ettik. Burada itilâzına arzolanacaktır. Önmümüzdeki seneler içinde yapacağımız işleri ve yapacağımız tedbirleri hep beraber düşünüp konuşacağız.

Arkadaşlar; her biriniz ve vatanın bir bucağından, halkın içinden geliyorsunuz. Memleket ihtiyaçlarına, halkın yeni derilerine yakından vakıf bulunuyoruz. Fırkamızın prensiplerini tatbik eden İcra Vekilleri arkadaşlarımız da içindedir. Müzakere ve münakaşalarımız birlikte olacaktır. Bu müzakere ve münakaşaların feyizli neticeler verebilmesi için arkadaşların ka yıtsız ve şartsız, serbest konuşmaları, tenkidi icap eden notalar görüldükçe müsamahalı davranmamaları lüzumu tabii - dir.

Arkadaşlar; Biz yüksek mefkûreli büyük bir fırka ailesinin birbirine en sammi arkadaşlıkla bağlı azasıyız. Müşterek mefkûre ve karşılıklı sammiyetin icabı, birbiri-mizi tenvir ve irşat ederek umumî heyeti en isabetli yolda yürütmektir. Fırkamız mensuplarının bu şıray yükseldikçe firkamızda tesanüt, yüksek birlik ve millî mefkûreye hizmet kudreti inkişaf eder ve yükselir. (Bravo sesleri). Birbirimizi irşat ve haklı tenkit etmekte yalnız fayda vardır. Bundan asla zarar gelmez. Fakat aksinden çok zarar görüleceği tecrübelerle sabittir.

Muhterem arkadaşlar;

Büyük kongre mesaisinin millet ve memleketimiz için yeni saadetler hazırlamasını temenni ederim. (Alkışlar.)»

kalâde hadisenin davet ettiği tedbirleri asgarî zamanda kaldirarak normal hayatın idadesini azami derecede tesri eylemiştir. Nikbinliği sarsacak mahyette olan bütün bu tecrübelerden sonra da memleket hayatında Cumhuriyetçi ve samimî karşılıklı fikirlerin faaliyetine imkân vermek hususundaki esas karar ve temayülümüzden sarfi nazar etmedik. Son mebs'us intihabatında bizim programımızdan başka bir programın isabetine kan olan Cumhuriyetçi, milliyetçi, lâik ve samimî vatandaşlar için Fırkamızın müntehibi sanilerinin serbest takdirlerine müracaat eyledik. Ümit ediyoruz ki memleket bu tedbirlerden müstefit olacaktır. Her halde biz lâik, Cumhuriyetçi ve halkçı bir idarenin bütün tecelliyatını vatanda temin etmek yolunda musır ve sabit kalacağız.

Bir dereceli intihap

Bir dereceli intihabat gayemiz tahakkuk ettirmek için geçen devrede mühim bir hatve atık. Belediye intihabatına kadın ve erkek bütün vatandaşların iştirakini tatbik edebilmek Fırkamız için mühim bir muvaffakiyettir. Gerçi ilk intihapta hadıs olan ahval diğer bir çok tesiratın da inzimamı ile

endişe verecek şekiller gösterdi. Fakat bu ilk tecrübe gelecek intihabatların daha sakin ve salim bir mecrada vukuu için istifade olacaklır. Bu suretle basıl olan intihabah ve memleketler, diğer taraftan geçecek zamanda memleketin mücehhez olacağı maddî ve manevî vesait mebs'us intihabatında da bir dereceli kadın ve erkek vatandaşların iştirakile umumî intihabatların demokrasi ahkâmı dahilinde tesisine imkân bırakacaktır.

Tam muvaffakiyet

Bütün bu hadısate Fırkamızın Cumhuriyetçi, halkçı, lâik milliyetçi, inkılâpçı idaresinin şuur ve sebatla takip olunduğunu gösterir. Bu kadar muğlak hadısattan sonra memlekette huzur ve sükun tam bir halde, bizi beğenmeyenlerin, istediklerini mahkeme karşısında mes'uliyeti göze alarak her mübahâle ile neşredilmeleri ve B. M. Meclisi kürsüsünde icraatımızın serbestçe tenkidi vesaitinin mevcut olması Fırkamızın büyük bir muvaffakiyettir.

İdarî tedabir

Muhterem efendiler, Dahili siyasetimizin ana hatları üzerinde geçirdiğimiz safahattan bahsettikten sonra geçen devrede tahakkuk ettirdiğimiz bir çok işlerden teferriuatı ile bahsetmek lüzumsuz yorgunluk yapabilir. Geçen devredeki programımızda mevzu bahsolan işleri mütemadiyen takip etmekteyiz. Nüfus politikasını takibe esas olacak cihazları vücade getirdik. Tam teşekküllü nahiyele başladık. Mütemadiyen artırıyoruz. Vilâyetlerin idaresinde gerek teşkilât, gerek salâhiyet itibarile ihtiyaca göre mütemadi bir te-kâmül takip ediyoruz.

Adliye işleri

Muhterem efendiler, Geçen devrede adliyede tahakkuk ettirdiğimiz eserler zikre lâyıktır. Medenî ve muasır bir devlet için lâzım olan bütün kanunlar kabul olunmuştur. Bu kanunların tatbikati memleketin vesaitine ve hususiyetine göre yeni bir takım ihtiyaçlar gösterdiği doğrudur. Tezahür eden ihtiyaçlar üç zümrede toplanabilir. Birisi, kanunların tatbikatında memleketimizin hususiyetine göre tadili icap eden usul ve teferriuatı aittir. Bu münhasıran tecrübe mes'ulesidir.

Adliyede noksanlar

İkinci muasır bir devlet adliyesinin muhtaç olduğu vesaitin temin olunmasıdır. Kanunlara göre binalar, tebliğ ve icra vasıtaları gibi paraya ve zamana mütevakif olan ihtiyaçlardır.

Üçüncüsü, icap eden evsafta hâkimlerin lâzım olduğu kadar mevcut olmamasıdır. Bu da yetişirme ve zaman mes'ulesidir. Gördüğünüz eksiklerin mütemadiyen ikmal ve islahı vesaitin mütemadiyen tamamlanması bizim hattı hareketimizdir. Şurası muhakkak ki adli siyasetimizin ana istikameti ve kanunlarımızın esas ve mahiyeti musip ve mükemmeldir. Bu istikamette devam edeceğiz. Eskileri tamamladıkça Cumhuriyet adliyesinin umumî hayattaki tesiri en kuytu köşeye kadar vazihan anlayışacaktır. Bizim kanaatimizce memlekette inkılâbın müdafaa-i Cumhuriyetçi ve halkçı bir idarenin bütün nimetlerinin inkişafı ve Cumhuriyet prensiplerinin ve nimetlerinin fena maksatlı adamlar elinde bizzat Cumhuriyet ve Cumhuriyetçiler aleyhine kullanılmasının men'î, mükemmel ve muasır bir adliye ile ve onun muktedir hâkimleri ile mümkündür.

Haricî siyaset

Haricî siyaset: Muhterem arkadaşlar, haricî siyasetimizin bu geçen 4 sene zarfında elde ettiği neticelerden bahsetmek hâkikaten memnuniyetimizi tahrik eder. Dürüst, sulhververane siyasetimiz Türkiye'nin beynelmilel vaziyet ve itibarını mühim surette takviye etmiştir. Dostlukları takviyede ve ihti-

lâfları halledip, dostluklar tesisinde Türkiye'nin beynelmilel emniyet ve itibarını muhafaza ve teyit eylemekte ciddi ve sebatkârane mesai sarfettik. Sovyet Rusya ile dostluğumuz samimi ve ciddi bir surette kuvvet ve resanet göstermiştir. Hariciye Vekâletlerinin karşılıklı ziyaretleri 1929 da akdettiğimiz mukavele ile 1931 de akdettiğimiz deniz protokolü aradaki emniyet ve yakın dostluğun yeni ifadesidir.

İtalya ile münasebatımız bu geçen devrede dostluk istikametine zikre şayan inkişaf göstermiştir. 1928 de hakem ve bitaraflik muahedesi akdettik.

Hariciye Vekâletlerimiz arasında karşılıklı ziyaretler ve temaslarda aradaki münasebatın samimiyet ve ciddiyetini gösterecek mahiyettedir.

İngiltere ile aramızda bütün ihtilâfat hallolunması, bir hüsnü münasebet devam eden devrenin vasfıdır. İngiliz donanmasının dostane ziyareti son zamanda vevlki hususî olarak İngiliz hanedanının yüksek azasının misafireti memnuniyetle zikre şayandır.

Fransa ile aramızda hudut meseleleri hallolundu. Gerçi henüz me'riyete girmede ise de aramızda bitaraflik ve hakem muahedesinin imza edilmiş olması hususî münasebat arzularımızın maniası ve ciddi olduğuna kuvvetli bir delildir. Gene bu son devrede Paris kumandanını Ankara'da misafir etmekle memnun olduk.

Amerika ile iyi münasebatımız devam ve inkişaf etmiştir. Ticaret muahedesi akdettik. Almanya ile aramızda hakem ve bitaraflik muahedesi me'riyete girdi. Münasebatımız ciddi dostanedir.

Japonya hanedanı muhterem azasını Ankara'da misafir etmekle mübahî olduk. Aradaki münasebatı samimiyet tezahüratı görülmüştür. Yakın komşularımızla münasebatımızdan bahsedebiliriz. Irak münasebatı halisane- dir. Tarafeynin yekdiğerine karşı zihniyeti emniyet ve teşriki mesai arzusunda müstenittir.

İranla münasebatımızın esas- ta dostane mahiyeti şayanı arzu olmıyan geçen hudud hadısele- rinin aksi tesiratına galip ve hâkim olmuştur. Karşılıklı itimat ve hüsnü niyetle hudud hadısele- rinde teşriki mesai için tarafeynin temayülüati iyi yoldadır. Arada henüz halli bitmemiş bir tek hudud tayini mes'elesi vardır, ki bu mes'eleyi bir an evvel makul bir surette halletmek bizim ciddi samimî arzumuzdur.

Bulgaristan ile münasebatımız iyidir ve itimatkaranedir. Aramızda hakem ve bitaraflik muahedesi mevcuttur. Arada hiç bir ihtilâf mevcut değildir.

Yunanistan'la geçen kongrede henüz mevcut olan ihtilâfat kâmine hallolunmuştur. Asıl şayanı ehemmiyet nokta zihniyet ve siyasetlerde hakiki bir inkılâp vukua gelmesidir. Tarafeyn ihtilâflarından ve mazi hatıralarından samimiyetle vazı geçti. Yunan Başvekilinin ve Hariciye Vekilinin resmi ziyaretleri iki memleket münasebatında yeni ve mes'ut bir devrimin başlangıcı olmuştur. O zamandanberi iki memleket ve millet arasında umumî ve hususî münasebetlerde bir samimiyet müşhuttur.

Dost Macaristan'ın Başvekilinin ve Hariciye azasının ziyaretlerinden iki memleket münasebatı yeni bir kuvvet ve samimiyet almıştır. Arada hakem ve bitaraflik muahedesi mevcuttur ve münasebatımız ciddi dostanedir.

İsviçre ile Çekoslovakya ile hakem ve bitaraflik muahedesi akdettik. İspanya ile aramızda hakem muahedesi mevcuttur. Burada ilân olunan Cumhuriyeti tanımak için müsareat ettik.

Efgan devleti ile dostane münasebatımız (Lütfen sahifeyi çeviriniz)

nasebatımız, bu memleketinde geçen takallübata rağmen daima mahfuz kalmıştır.

Diğer devletlerle normal mü-nasebat mevcut ve dostane hissiyat ve temenniyat aramızdaki temasları tanzim etmektedir.

Beynelmül sulhu tansin için Şarki Avrupa'da akdolunan Litvinof paktına bütün dünyaya mühim bir sulh vesikası olan Kellogg mısakına iştirak etti.

Görüyorsunuz ki Türkiye'nin harici vaziyetini takviye ve sulh ve hüsnü münasebat mecazisinde bu son dört senede aldığımız neticeler zikre ve memnuniyete şayeciler.

Maarif islerimiz

Maarif: Muhterem efendiler, İler, maarifet geçen devrin en mühim hâdisesi Türk harflerinin kabul ve tatbidir. Türk harflerinin resmi ve umumi hayatta tabkiki iki sene sürdü. Mekteplerde bu islâm icap ettiği tadilat sür'atle tahakkuk ettirildi. Bütün devlet devairinde, matbuatta ve vatandaşlara açıklan umumi kurslarda ve mekteplerde Türk yazısı tamim ve talim olundu.

Şimdi basit bir iş zannolunan bu hâdisenin büyük hâdiselerinden ve başlıca dönüm noktalarından biri olarak ebadiyen zikrolunacaktır.

Türk dilinin müstakil hüriyetle nükemlen ve mesdeni bir gayeye erişmesi için esaslı mesai de geçen devrede başlamıştır. 1927 programının tabkikına ciddiyetle devam ettik. Ancak ihtiyacı o kadar çok ve milletimiz irfana vâğbet o kadar artmıştır ki, uzun zamanlar elimizdeki mesai ve bütün gayretimiz taleplere kâfi gelmeyecektir. Bizim bütün mesaimiz atide de maarifte yeni vesait bulmağa ve bilhassa tarafsız kârane usullerle eldeki vesaitten azami netayiç istihsaline matuf olacaktır.

Sıhhat ve içtimaiyat

İçtimai ve sıhhi siyaset: Kadimin içtimai hayatta layık olduğu haklı ve yüksek mevki almış geçen devrede esaslı olarak yerleşmiştir.

İçtimai muamele teşkilâtında kadim ve erkak vatandaşlar ciddi bir alâka göstermişlerdir. Yer yer hayır ve muavenet teşkilâtı firkamızın daima müzaheret ve muavenetine mazhar olmuşlardır. Sıhhat mücahadesini bilhassa sıtma için takviye ve tevsî ettiği. Senelere çok geniş ve ince teşkilata ihtiyaç gösteren bu mücaheden aldığımız neticeler ve bu yüzden büyük vatan parçalarının görüldüğü istifadeler iftihar ile zikre şayındır. Dahilden çıkan ve hudut haricinden gelen salgınlara karşı sıhhat teşkilâtımız muvaffakiyetle mukabele etmiştir. Ancak, mes'ale o kadar mühim ve ihtiyaç her sahada o kadar çoktur ki daima ve vesaitini artırarak sıhhat mücahadesini ve teşkilatını tevsî etmeye çalışacağız.

İktisat ve imar:

Ziraat ve ticaret

Muhterem Efendiler: İktisadiyatta ithalat ve ihracat arasındaki nisbet ve yükün üzerindeki bilhassa istigal ettik. Memleketin refahında gıdilen istikamet ve alınan tedbirler memnunsun ve milli hayatın müsabet gıdilerinin semeresi husula olarak ancak böyle anlaşılabilir. İlk defadır ki Türkiye kendi mevaddı gıdayesini ekme gibi esas ihtiyaçlarını kendisi için temine etmeye başlamıştır. Bu gün gıda maddelerinde bu neticeye varmak için çalışıyoruz. Yerli sanayi inkişafı için kuvvetli ve mütemadi tesirât itera etmeye çalıştık. Bir çok işlerde memleketin aldığı neticeler zikre şayındır. İpekçilik ve ipek kumaşları tahsis bu cümledir. Yerli mahsul ve mamullerin revacını teşvik için gerek devlet usullerinde gerek milli iktisat ve tarıf cemiyeti gibi hususî ve içtimai teşekküllerde müessir tedbirler almıştır. Hayvanat islahı için, ziraat mevaddı ve yerli sanayi için mülteplik sergileri açılmıştır. Bunların ciddi semeresi görülmektedir. Kredi müesseseleri ile ciddi olarak istigal ediyoruz. Milli bankalar ciddi bir inkişafa mazhar olmağa namzettirler. Memleket iktisadında iyi tesirleri kendini göstermektedir. Kredi kooperatifleri teşekkül etmeye başladılar. İlk neticeleri umitbahadır. Bunları artırmağa çalışıyoruz. Faiz yüksekliliği ile mücadele, bir taraftan faal sermayelerin artması, diğer taraftan kooperatif teşekküllerinin çoğalması ile mümkün olacaktır. Milli tasarrufu her alanda ve her türlü yalıncak dillerine ait bir menfaat değil aynı zamanda vatanın refahını temin edecek en esaslı vasıta olarak mütemadiyen anlatılmaya çalışıyoruz.

Şimendiferler

Şimendifer programımızda en mühim hedeflere geçen devrede iriş-

kırı istasyonlarını açtık. Bu basit ve kısa sözler mühim hâdiselerin ifadesidir.

Deniz seyrüseferlerindeki neticeler memnuniyet veren, kendisinden vâsi neticeler beklediğimiz bir miyyas ve mahiyettedir.

Cumhuriyet Merkez Bankası için lâzımı olan sermayeyi kaydettik ve ilk kısmının tediyasını ve kâmil tahakkuk olunmasını tahakkuk ettirdik.

Muhterem Efendiler,

Geçen devrede geçirdiğimiz büyük bir mücadele işi de milli paranın kıymetini müdafaa etmek olmuştur. Her memleket büyük hâdiselerden madut olan böyle bir tehlike ile müsabet olarak mücadele etmek memleket için zikre şayan bir muvaffakiyettir. Gümrük tarifelerini milletin iktisadi menfaatinin istif etmeğe çalışan bir umumi ve müstakil tarife Türkiye hayatında ilk defa olarak geçen devrede mücadele getirilmiştir.

Millî müdafaaamiz

Muhterem Efendiler, Milli Müdafaa işi temin etmeğe muvaffak olduğumuz vesaiti burada zikretmiyorum. Fakat, herkesin gözü önünde bulunan tayaralar ve donanmadan Milli Müdafaa vesaitinden çok şey tedarik ettiğimiz tahmin etmeğe imkân vardır.

Muhterem Efendiler, burada ana hatlarını ve başlıca eserlerin husulasatan saydığımız işleri milli vesaitini mühasaran Cumhuriyet hatizinesi ve milli Türkiye'nin menabii temin eylemiştir. Bahsettiğimiz memleket müdafaa kurulan ve kurulmakta olan bankalar, yapılan şimendiferler işliyen gemiler ve görülen donanma ve tayaraların bedellerini ay başında muntazaman ödenen maaşları milli cumhuriyet Türkiye'si vermiştir, vermektedir.

Alınmış ağıdır

Geçmiş hangi devirde devlet ve millet parası ile böyle eserler görülmüştür. İnsaf ve iz'ani olan vatandaşların da gafletlerinin yardımıyla bu son devrede devletin hazinesini manen büyük hücumla maruz kalmıştır. Şüphesiz ki, cumhuriyet hazinesinin kudretini saracak manevi bir darbe milli devletin mevcudiyetine açılacak en vahim bir yardıdır. Ali islahatı seyrî ve umumiyle vergiler aleyhine husule getirilen namüsaıt havanın tesfisi de geçen zamanın mühim hâdiselerindendir. Mütemadi ve esaslı maliye islahatı önümüzde devam edecektir. Büyük kongrenin muhterem azası, geçen kongrelerden beri başlıca iteraatımız bunlardır. Cumhuriyetçi, milliyetçi, halkçı, devletçi, laik ve inkılâpçı firkamızın geçen devrede müsabet eserleri ile ve muvaffak olarak çalışmıştır. Buna afeak alınla ve itimadı nefisle ifade ederiz. (Beyanname süreklî alkışlarla sık sık inkişat uğramış ve süreklî surette alkışlanmıştır.)

Beyannamenin kiraetini müteakip Reis Hz.:

«— Beyanname hakkında söylyecek var mı?» Diye sordular. Söz istiyen yoktu. Bunun üzerine celse 10 dakika tatil edildi.

İkinci celse

İkinci celse 3 buçukta Reisi Umumi vekili İsmet Paşanın riyasetinde toplandı. Bu sırada Gazi Hz. de aza sıfatıyla müzakereye iştirak ederek arka sıralardan birinde Tefrik Rüşdü ve Sadri Maksudî Beylerin arasında oturup sonuna kadar müzakereyi takip ettiler.

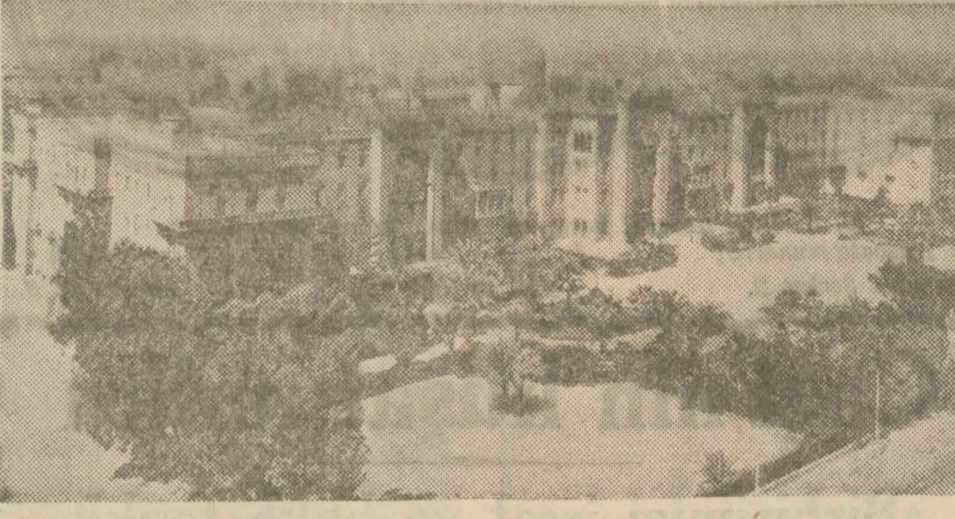
Encümenler intihabı

İsmet Paşa: «— Kongre encümenleri intihap edilecektir. Fakat daha evvel kongre azasının esamisi okunacaktır. Nizamname mucibince encümenlere heyeti vekile azasile Fırka umumi divanı azası intihap edilemezler. İera vekilleri heyeti azası encümenlerin arzu buyuracağı izahatı vrecleklerrdir.» Dedi.

Doktor Ferit ve Hasan Fehmi (Gümüşane) Beyler bir takrir vererek encümenler için seçilecek arkadaşların namzet gösterilmelerini ve intihabın reyî işarı ile yapılmasını teklif ettiler. Kabul edildi.

Bir nizamname, bir lâyiha, bir hesap encümeni seçilecek ve her biri 11 azadan mürekkep olacaktır. Her encümen için 100 - 200 arasında namzet gösterildiği görüldüncle her encümeneye ayrılan namzetlerin toplamını kendiliğinden verilecek celse tatil edildi.

Brüksel panayırında bayrağımız Panayırda tütünlerimiz, üzümlerimiz ve ve rakılarımız teşhir edilerek pek çok rağbet kazanmıştır

Brüksel panayırının muhteşem kapısının gece alınmış bir resmi ile Türk pavyonunun bir küsesi

Brüksel (Hususî muhabirimiz) — Brüksel'de her on iki senedenberi nisan ayında bir panayır açılır. Bu panayır, açık bulunduğu müddetçe bir çok alm satım yapar ve yeni ticari münasebetler tesisine hizmet eder. Panayırın Çin bile iştirak eder. Bu suretle dünyanın dört tarafından gelmiş adamlarla Brüksel panayır adeta bir Babil Kulesine döner. Geçen sene panayır yedi milyon kişinin ziyaret ettiğini söyleyen ehemmiyeti anlaşırlar.

Memleketimiz 12 senedenberi bu panayıra iştirak etmemiştir. İlk defa olarak bu sene, güzel ve şanlı sarcağımız, diğer milletlerin bayrakları arasında temevvüc etti. Panayırda küçük, fakat çok alım satım yapar ve yeni ticari münasebetler tesisine hizmet eder. Panayırın Çin bile iştirak eder. Bu suretle dünyanın dört tarafından gelmiş adamlarla Brüksel panayır adeta bir Babil Kulesine döner. Geçen sene panayır yedi milyon kişinin ziyaret ettiğini söyleyen ehemmiyeti anlaşırlar.

Methalin tam karışında, Türkiye Turing kulübünün muhtelif lisanslarla yazdığı «Türkiye'yi ziyaret edin» levhası nazari dikkati celbediyordu.

Paviyonda Türk sigaraları ve rakıları için fevkalâde mahirane ve güzel tertip edilmiş resimli ilanlar vardı. Bir taneşini naklediyorum:

«— Beyanname hakkında söylyecek var mı?» Diye sordular. Söz istiyen yoktu. Bunun üzerine celse 10 dakika tatil edildi.

Encümenler

Fırka kongresi hasap encümenine reisliğine Mazhar Müfit, mazbata muharrirliğine Asım (Kocaeli), kâtipliğe Ziya (Tekirdağ), azalığı Mükerrer (İsparta), Cemal (Antalya), Tahsin (Elâzığ), Remzi (Sivas), Rakım (Konya), Rasim Ferit (Bursa), Kâzım (Konya), Remzi (İsparta) Beyler seçilmiştir. Encümen Fırka merkezi umumisinin 4 senelik he-saplarını tetkik edecektir.

Nizamne encümeni

Nizamname encümeni Riyasetine Yunus Nadi (Muğla), mazbata muharrirliğine Memduh Şevket, Kâtipliğe Necip Ali, azalığı Hakkı Tarık (Giresun), Vasîf (İzmir), Refik Şevket (Manisa), Hasan Fehmi (Gümüşane), İsmet (Çorum), Emin (Samsun), Süreyya (Aksaray) Beyler intihap edilmiştir. Bu encümen Fırka programını nizamnamesini tetkik ve icap eden tadilatı icra edecektir.

Lâyiha encümeni

Lâyiha encümenine Yaşar (İstanbul), Sadettin (İzmir), Remzi (Van), Celâl (Çangır), Tefrik (Meraş), Rifat (Yozgat), Sahir (Bolu), Rana (İstanbul), Abdülmuttalip (Malatya) ve Cevdet Kemal Beyler seçilmiştir. Encümente vilâyet kongrelerinin temenniyat lâyahaları tetkik ol-

«Bir hasta soruyor: - Eski Türkler neden bu kadar kuvvetli idiler ve nasıl dört kadın birden alıyorlardı?

Profesör doktor cevap veriyor: - Gayet basit! Türkiye'de her yemekten evvel bir kadeh rakı, yemekten sonra da halis Türk tütününden yapılmış bir sigara içerler. Bundan dolayı «Türk gibi kuvvetli!» sözü darbi mesel olmuştur ve gene bundan dolayıdır ki dünyanın en çok işleyen adamı olan Zaro Ağa Türklerin arasından çıkmıştır.»

Buna mümasil çok kuvvetli ve canlı reklamlar daha vardır ki hepsi pek kalibi dikkat bir surette Türk sigara ve Türk rakısını tavsiye etmektedir.

Paviyonun içinde ticaret mümessilliginin resmi bir tahrirâtı vardır. Onda, halis İzmir çekirdeksizlerinden yapılmış olan Türk rakılarının, her memleketin en meşhur etibbası tarafından takdir edilmekte olduğu yazılıdır. İzmir'in o nefis 11 numaralı çekirdeksiz üzümünden iki kptonun arasında güzel temsil bir resim, 25 kilo çekirdeksiz üzüm den damlya damlyaya bir litre rakı istihsal edilmiş gösteriyor.

Panayırda tam 72 tiki paviyonu vardır ve bunlar arasında en çok alâkayı bizimki celbetmiştir. Panayırın degüstasyon yani tatma mahallerinde arzu edenlere birer kadeh rakı ikram edilmiştir.

Bu suretle Müskirat İnhisar İdaresi, ilk defa olarak beynelmül bir panayırda mamulâtını teşhir ve güzel bayrağımızın dalgalanmasını temin etmiştir, hem de bunu masrafsız olarak yapmıştır.

Belçika'ya Türk malları ithal eden ve bu paviyonu yapan Belçikalı şirket, 14 gün içinde 2000 librelük bir rakı nümunesi partis için sipariş almağa muvaffak olmuştur ki bu, içkilerimiz için son derece mucibi memnuniyet bir başlangıçtır.

NECATİ

Kongrelerin temennisi

Vilâyet kongrelerinin temennileri arasında sıtma yapan derelelerin tahriri, orman işleri, orman resimlerinin tenzili, kanunların tadili, göllerin kurutulması, yol vergisinin tenzili, amelenin fazla ve uzak yerlerde çalıştırılmaması, vapur, şimendifer tarifelerinin, sayım, arazi müsakafat vergilerinin tenzili, muzır hayvanlarla mücadele, hayvan hastalıklarıyla mücadele, Ziraat Bankası sermayesinin taziydi, ikraz müddetinin tamdidi, borçların tecil edilmesi, ihracatın kolaylaştırılması, köylüye arazi tevzii, tohum işleri, muamele vergisinin lâgvi, iskân işlerinin intacı ve teffizlerin tapuya raptı, maarif, sıhhat, adliye, idare işleri vardır.

Program ve nizamname

Nizamname encümeni dün metnini neşrettiğimiz program ile, yeni nizamnameyi müzakere edecektir.

Sabıkâ bir köpek bir muharrir tırdı

Nurosmaniye'deki seyfar satıcıların toplandı caddede bir sabıkâ köpek vardır ki bu köpek dün akşam Yeni Gün gazetesi muharrirlerinden Osman Cemal B. oradan geçerken kendisini bacağından tırdı. Geceyle bir tabiiyeli efendiye de işirdi için Çapa'daki Daülkelp tedavihanesinde on iki gün müşahede altında kaldıktan sonra sahibine iade edilen köpek dün gece polis ediletiler tekrar muhafaza altına alınmış ve bu sabah ikinci defa kuduz hastanesine

Büyük Gün

Nadi Beyin intibaları:

[Başmakaleden mahabati]

hane ile olursa olsun geri duralabilecek adam o değildir ve olmaz.

Dün Gazi kongreyi açarken siyasi bir nutuk söylemedi. Dedi-gimiz gibi sadece ve irticalî bir hasbihal yaptı. Hiç bir siyasi nutuk; bir kelimesinde pürüz almıyan bu yüksek hasbihalin kabına yetişemedi. Çünkü o Türk milli vicdanının derinliklerine tercüman olan bir hasbihal idi ve bu tercümanlık en salâhiyyetar âli şahsiyetin lisani ile yapılyordu. Türk milletinin ne büyük bir varlık olduğunu anlamak için dün ona tercüman olan Gazi'yi görmeli ve dinlemeli idi.

Bu büyüklüğü ifade eden Gazi bu muazzam varlığın önünde ayağa kalktı, bütün kongre azası beraber.. Bu büyüklüğün önünde hürmetle iğmelik lüzüm geldiğini söyledi ve iğildi, bütün kongre azası beraber.. İşte burada tablonun güzelliği ve yüksekliği bütün müfekkireleri yakacak dereceleri görmüştür. Denilebilir ki Gazi bugün bu pek tabii vaziyeti ile kendisini, firkasını, vatanını, milletini en sahit ve samimî anlayış şekillerinde göstermiş oldu. Filhakika bu büyük milletin bu büyük çocuğu işte budur. Onun millete merbutiyet ve hürmeti bu kadar yüksek ve derindir. Ve zaten onun harikalar yaratan siyasetinin sırrı da işte bu hakikate müstenittir.

Zayıf aklıllara göre siyaset belki bir kombinezondur, şöyle veya böyle tertiplerdir. Gazi'ye göre siyaset Türk milletinin büyüklüğüne inanmak ve bu büyük milleti aşıkane sevecek onun büyüklüğüne istinaden büyük işler görmenin pek mümkün olduğunu bilmekten ibarettir. Gazi'nin bu güçlüğün samimî hasbihali bu hakikatı bir daha tecelli ettirdiği için cidden muazzam ve muhteşem oldu. Gazi'yi Türk milletinin harizcan edecek veçhile çok sevdiğini biliyoruz. Bunun sebebini dün çok vazih olarak öğrenmiş olduk.

Çünkü Gazi'nin Türk milletini sevmesi sonsuz deneye kadar büyüktür. Bu sonsuz muhabbet, hudutsuz bir hürmetle memzuçtur. Bu aklî ile teyit olunmuş bir gönül işidir. Dün Gazi samimî hasbihalinde millete karşı muhabbetini terennüm etmiş oldu. Bu sözler milletin büyüklüğünü tebâruş ettirdiği kadar Gazi'yi de yücelttilti.

On iki sene evvel Sivasta'ki ilk kongreyi hatırlayan ve hatırlatan Gazi gözler önünde millet muhabbetine istinaden yapılabilen işleri canlandırdıktan sonra pek haklı bir itimatla vatanın parlak istikbalini nurani bir hat ile çizdi. Hakikatle bu kadar karşı karşıya kalınca yarım Türk milletine Gazi lisani ile vadettiği muvafakiyetlere gözle görüldü ve elle tutulur vâkılar gibi inanmamak ihtimali yoktur.

Gazi'yi kongre kürsüsünde vekili İsmet Paşa takip etti. Başvekil nizamname mucibince kongreye ve millete Umumi Riyaset Divanının dört senelik devreye ait raporunu arz ediyordu. Orada görüldü ki Umumi Reis ile onun vekili yekdiğerini ikmal eden iki mümtaz şahsiyetimizdir. Başvekil Umumi Riyaset Divanı beyannamesinde belâgat hududunu çok geçen bir çelik kuvvet man-

«— Beyanname hakkında söylyecek var mı?» Diye sordular. Söz istiyen yoktu. Bunun üzerine celse 10 dakika tatil edildi.

Doktor Ferit ve Hasan Fehmi (Gümüşane) Beyler bir takrir vererek encümenler için seçilecek arkadaşların namzet gösterilmelerini ve intihabın reyî işarı ile yapılmasını teklif ettiler. Kabul edildi.

Bir nizamname, bir lâyiha, bir hesap encümeni seçilecek ve her biri 11 azadan mürekkep olacaktır. Her encümen için 100 - 200 arasında namzet gösterildiği görüldüncle her encümeneye ayrılan namzetlerin toplamını kendiliğinden verilecek celse tatil edildi.

14 mayıs perşembe akşamı saat 9'da TAKSİM TALİMANE MEYDANINDA BEN AMAR 4 KARDEŞLERİN Meşhur ve şerefli SİRKİ MÜSAMERELERİNE BAŞLIYOR Biletler 14 mayıs perşembe günü öğleden evvel saat 10 dan 12ye ve öğleden sonra saat 2 den itibaren sirk işçilerinden tedarik edilebilecektir. Hayvanatı vahşyesile terbiyehanesini her gün sabah saat 10 dan akşam 10 a kadar ziyaret edilebilir.

VUKUAT

Biçağı çekince...

Sokak sokak gezmış, 3 kişiyi yaralamış!

Dün gece Galata'da kanlı bir vak'a olmuştur. Badem sokagında oturan sabıkâlardan Arap Abdülkadır sarhoş olduğu halde Beyzade sokagında Marika isiminde bir kadını yaralamış, bundan sonra Şeftali sokagına geçmiş, orada Recep Efendi isiminde birine bıçak çekmiştir. Bu sırada polis Hayrattin Efendi gelmiş, Abdülkadır'ı yakalamak istemiş lakin Abdülkadır polisi de bıçakla ısından yaralamıştır. Nihayet iş büyümüş, bir iki polis daha muavenete gelerek azıl Arap'ı yakalamışlardır.

Bir talebe yaralandı

Meçhul iki şahıs dün Yıldız'dan geçerken Mülkiye mektebi leyli talebesinden Zühtü Efendiye rasgelmişler ve henüz zabıtaca tesbit edilemeyen bir sebepten dolayı kavgaaya başlamışlardır. Neticede iki meçhul adam Zühtü Efendiye sustalı çakı ile müteaddit yerlerinden yaralayarak kaçmışlardır.

Zühtü Efendi Beyoğlu zükür hastanesine kaldırılmıştır. zarası göstermiştir. İnsan Gazi'den sonra İsmet Paşa'yı dinlerken gayriihtiyari olarak:

— Elbette böyle Reisin böyle vekili olur, diyor.

İsmet Paşa'nın sözleri dahi en büyük kuvvetini hakikatten ve samimiyetten alıyordu. C. H. Fırkası prensiplerinde samimî, ve millet işlerinde yalnız doğruyu iltizam etmekte her hangi bir tertip fikrine tenezzül etmekten müstağnidir. Vatan işte bu kadar şahsiyet ve ciddiyetle hizmet olunabilir. İsmet Paşa'nın okuduğu Umumi Riyaset beyanname işte bu hakikati bagıran bir tarihedir. Fakat ne vezir ve ne kesif bir tariheç!..

Hulâsa bugün Ankara'da yalnız Fırkamız için değil, bütün milletimiz için büyük ve müstesna bir gün yaşanıldı. Böyle şeflerin idaresindeki fırka sekter bir parti sayılamaz. Adı üstünde o Halk Fırkasıdır, yani bütün Türk milletinin Fırkası...

Hulâsa etmek istersek şöyle diyeceğiz:

Gazi Türk milletinin mesafe ve zaman mefhumlarını yakan ve yıkan Büyük Reis ve Rehberidir. İsmet Paşa'ya gelince, artık ona devlet adamesinde hakiki az buluruz. O millet idamesinde hakiki ve samimî bir san'atkar olmak payesine yükselmiştir. Büyük Reis ve Rehberi bütün yüksek meziyetlerinin yanıbaşında böyle bir arkadaşına malik olmak mahariyetinden dolayı da ayrıca tebrik etmek lazımdır.

YUNUS NADI

K I S M E T Alman operetlerinde en nükteli ve en cazibelişidir Mizansen: RICHARD TAUBER'in Musikisi: SPOLIANSKY'nin Bu film dün akşam MAJIK SINEMASINDA büyük muvaffakiyetler kazanmıştır. HUGO SCHRADER ve GEORGIA LIND rollerini fevkalâde oynamaktadırlar. Mükemmel şarkılar, canlı danslar, renkli musikî.

BEN AMAR SİRKİNİN TEBERRU'U Ben Amar sirkü müdüriyeti tarafından Darülaceze müessesesine teberru ettiği 500 Türk İrasını İstanbul Vallisi Beyefendiyeye takdim eylediği haber alınmıştır. İşbu teberru hakikaten ender tesadüf edilir bir hareketi âlice-nabane dir.

ASKERİ TEKAÜT ŞUBESİNDE İŞİ OLANLAR SÜTUNU

Milli Müdafaa Vekâletİ askerî Tekaüt Şubesinde işi olup ta gazetimize bildiren karilerimizin evrakını Ankara'da muntazaman takip ettirerek aldığımız cevapları gene bu sÛtunda neşreyliyoruz. Diğer taraftan askerî müttekaidin, eytam ve eramil ve malûdinden olup Tekaüt Şubesine muameleleri ismi edilecek tutuzim Olunlar Müdüriyetine gönderilenlerin listelerini de ayrıca neşre devam ediyoruz:

Muamelesi ikmal edilener

Üskûdar'da Ahmedîye caddesinde 274 numaralı hanede askerî müttekaidlerden Mustafa Hâmit Beye:

«Biz şimdilik yalnız Askeri Tekaüt subesinde işi olan karilerimizin evrakını takip ediyoruz. Muntazam Borçlar müdürlüğündeki evrakınızı siz tahkik ettiriniz.»

Çatalca'nın Zevanlı köyüne H. A. H. Hüseyin'in evrakını:

«Evrakınızın numara ve tarihi, zevciniz Hüseyin'in künyesi malûm olmadıkça bize yapılacak bir iş yoktur efendim.»

**Müttekaidini askeriyeden Has-
san Tahsin Beye:**

«Evrakınızın Maliye Vekâletinden tahkikna bîze imkan yoktur.»

**Binbirdirek Mehmetpaşa yo-
kaşu 8 numaralı hanede Nurettin
Efendîye:**

«Evvlece de yazdık. Evrakınızın nu-
marasını siz bilmezseniz biz nereden
bilelim?»

Tekaüt zabitan kısmı:

Piyade miralay Mehmet Şefik Bey
İstanbul - Beşiktaş emvalinden ve-
rilme üzere 31-1596 No. ve 26/3/931

Piyade miralay Muhtar Bey İstan-
bul - Üsküdar emvalinden verilme üzere 31 - 1597 No. ve 26/3/931.

Piyade birinci müllâzım M. Muhlis
Efendi İstanbul emvalinden verilme üzere 31 - 1173 No. ve 26/3/931.

Piyade birinci müllâzım Edip Efen-
di İstanbul emvalinden verilme üzere 31 - 1212 No. ve 26/3/931.

Topçu kaymakam Sabri Bey İs-
tanbul - Sultanahmet emvalinden
verilmek üzere 31 - 1392 No. ve 29/3/931.

Piyade binbaşı H. Basri Ef. Cebeli-
bereket emvalinden verilme üzere 31 - 402 No. ve 29/3/931.

Marangoz İsmail Kâmil Efendi
İzmir emvalinden verilme üzere 30 - 5613 No. ve 29/3/931.

Süvari birinci müllâzım M. Zeki E-
fendi Muş emvalinden verilme üzere 26 - 7377 No. ve 29/3/931.

Levazım binbaşı A. Lütfî Efendi Ka-
raköse emvalinden verilme üzere 31 - 1704 No. ve 29/3/931.

Levazım binbaşı A. Fevzi Efendi
İstanbul emvalinden verilme üzere 31 - 1426 No. ve 29/3/931.

Piyade müllâzım Ali Efendi Keskain
emvalinden verilme üzere 30-9559
No. ve 31/3/931.

Sınıf 3 Kâtip Süleyman Sabri Efen-
di İstanbul emvalinden verilme üzere 31 - 361 No. ve 31/3/931.

Sanayi 1 inci müllâzım Raşit Efen-
di İstanbul emvalinden verilme ü-
zere 30 - 8500 No. ve 31/3/931.

Piyade yüzbaşı Şükri Efendi Bur-
sa emvalinden verilme üzere 31-2
No. ve 31/3/931.

Piyade K. yüzbaşı Atif Efendi Kay-
seri emvalinden verilme üzere 30-
8784 No. ve 31/3/931.

Süvari binbaşı Veli Efendi Erzu-
rum emvalinden verilme üzere 31-
1445 No. ve 31/3/931.

Piyade yüzbaşı Nuri Efendi Demiri-
ci emvalinden verilme üzere 30 -
6013 No. ve 1/4/931.

Süvari miralay Yakup Bey İstan-
bul emvalinden verilme üzere 31 -
1817 No. ve 1/4/931.

Sivil muallim demirci Hafız Efen-
di Bandırma emvalinden verilme ü-
zere 30 - 6261 No. ve 1/4/931.

Piyade müllâzım M. Vehbi Efendi
İstanbul emvalinden verilme üzere 28 - 11128 No. ve 1/4/931.

Piyade kaymakam Tevfik Bey Tok-
at emvalinden verilme üzere 31 -
1851 No. ve 2/4/931.

Levazım kaymakam M. Şevket B.
Sirt emvalinden verilme üzere 31-
1842 No. ve 2/4/931.

Mirdiva A. Rıza Paşa İstanbul em-
valinden verilme üzere 31 - 1874
No. ve 2/4/931.

Hekim yüzbaşı A. Faiz Efendi An-
kara emvalinden verilme üzere 30-
8906 No. ve 2/4/931.

Piyade birinci müllâzım M. Nuri E-
fendi İstanbul emvalinden verilme
üzere 30 - 6118 No. ve 2/4/931.

Deniz kısmı:

Çarkeç K. yüzbaşı Hasan Efendi İz-
mit emvalinden verilme üzere 31-
1550 No. ve 25/3/931.

29 - 4356 No. ve 31/3/931.

Güverte kaymakam Münür Bey
Büyükdada emvalinden verilme üzere
30 - 8123 No. ve 31/3/931.

Çarkeç yüzbaşı Fevzi Efendi İstan-
bul emvalinden verilme üzere 31 -
624 No. ve 2/4/931.

Eytam zabitan kısmı
Binbaşı Hasan Fehmi Efendi İs-
tanbul emvalinden verilme üzere
30 - 7168 No. ve 26/3/931 T.

Binbaşı Muis Efendi Beyoğlu em-
valinden verilme üzere 30 - 9135
No. ve 26/3/931 T.

Kaymakam Nesat Bey Beyoğlu em-
valinden verilme üzere 29 - 6085
No. ve 26/3/931 T.

Kaymakam Recai Bey Kadıköy em-
valinden verilme üzere 31 - 1476
No. ve 26/3/931 T.

Yüzbaşı Hamdi Efendi İstanbul
emvalinden verilme üzere 30 - 8074
No. ve 28/3/931 T.

Yüzbaşı Ali Efendi Konya emva-
linden verilme üzere 29 - 7133 No.
ve 28/3/931 T.

Yüzbaşı Yusuf Efendi İzmir emva-
linden verilme üzere 30 - 7413 No.
ve 28/3/931 T.

Yüzbaşı İsmail Hakkı Efendi Ke-
malpaşa emvalinden verilme üzere
31 - 441 No. ve 28/3/931 T.

Müllâzım Sabri Efendi Çumra em-
valinden verilme üzere 30 - 3339
No. ve 28/3/931 T.

Müllâzım Recep Efendi Kütahya
emvalinden verilme üzere 29 - 2477
No. ve 28/3/931 T.

Hesap memuru Mustafa Efendi Ür-
güp emvalinden verilme üzere 29-
8079 No. ve 28/3/931 T.

Müsavir adli İhsan Efendi Hay-
darpaşa emvalinden verilme üzere
31 - 1602 No. ve 28/3/931 T.

Binbaşı Ferit Efendi İzmir emva-
linden verilme üzere 30 - 9200 No.
ve 30/3/931 T.

Kaymakam Tahsin Bey İstanbul
emvalinden verilme üzere 31 - 1135
No. ve 30/3/931 T.

Kaymakam Tevfik Bey İzmir em-
emvalinden verilme üzere 31 - 1207
No. ve 30/3/931 T.

Yüzbaşı Ali Ağa İstanbul emvalin-
den verilme üzere 30 - 8622 No. ve
30/3/931 T.

Kâtip Halil Efendi Konya emva-
linden verilme üzere 30 - 70 No. ve
30/3/931 T.

Ali Behçet Efendi Kastamonu em-
valinden verilme üzere 28 - 2735
No. ve 30/3/931 T.

Muamele memuru Abdurrahman
Efendi Köhne emvalinden verilme
üzere 31 - 1512 No. ve 30/3/931 T.

Kolağası Hüseyin Efendi Bozyük
emvalinden verilme üzere 31 - 410
No. ve 31/3/931 T.

Kâtip Halil Hulusî Efendi Gazıya-
tap emvalinden verilme üzere 30 -
3453 No. ve 31/3/931 T.

Efrat eytam kısmı
Süleyman oğlu Ömer anası Nazlı
Uşak emvalinden verilme üzere 28-
12470 No. ve 28/3/931.

Ali oğlu Hüseyin karısı Emine A-
yanek emvalinden verilme üzere 29 -
12855 No. ve 28/3/931.

Mehmet oğlu Ali kızı Fatma Kay-
seri emvalinden verilme üzere 28 -
3584 No. ve 28/3/931.

Ali oğlu Hüseyin kızı Narin Kızıl-
hamam emvalinden verilme üzere
30 - 2015 No. ve 28/3/931.

İbrahim oğlu Durmuş kızı Maryem
Eşme emvalinden verilme üzere 30-
3508 No. ve 28/5/931.

Mehmet oğlu Musa karısı Fatma
Kütahya emvalinden verilme üzere
28 - 12261 No. ve 28/3/931.

Ahmet oğlu Ömer karısı Emine İskilip emvalinden verilme üzere 28 -
12244 No. ve 28/3/931.

Kâmil oğlu Mehmet kızı Zehra An-
kara emvalinden verilme üzere 30-
6841 No. ve 28/3/931.

Kâmil oğlu Ali kızı Ayşe Akçaabat emvalinden verilme üzere 28 - 6798
No. ve 28/3/931.

Fehmi oğlu Osman anası Ayşe Gön-
nan emvalinden verilme üzere 28 -
4239 No. ve 28/3/931.

Ahmet oğlu İsmail babası Ahmet Bolu emvalinden verilme üzere 29-
13120 No. ve 28/3/931.

Himmet oğlu Mustafa karısı Ayşe Nazilli emvalinden verilme üzere 28 -
5987 No. ve 30/3/931.

Ali oğlu Mustafa karısı Fatma Zon-
guldak emvalinden verilme üzere 29 -
13116 No. ve 30/3/931.

Mustafa oğlu Halil kızı Raziye A-
ziziye emvalinden verilme üzere 29 -
1305 No. ve 30/3/931.

Ali oğlu Ali karısı Zeynep Fatma emvalinden verilme üzere 29 - 2167
No. ve 30/3/931.

Nuh oğlu Mustafa karısı Hanife Adapazarı emvalinden verilme üzere 29 -
3093 No. ve 30/3/931.

Hasan oğlu Bayram karısı Emine Uşak emvalinden verilme üzere 29-
2238 No. ve 30/3/931.

Emîn oğlu Ali kızı Nuriye Bursa em-
valinden verilme üzere 31 - 661 No. ve
30/3/931.

Hasan oğlu Mustafa kızı Fatma Ala-
laye emvalinden verilme üzere 29-
7662 No. ve 30/3/931.

Mehmet oğlu Himmet anası Mer-
yem Balıkesir emvalinden verilme
üzere 29 - 8489 No. ve 30/3/931.

Mustafa oğlu Hasan karısı Havva Ayaçık emvalinden verilme üzere 29 -
3108 No. ve 30/3/930.

Ahmet oğlu Hüseyin anası Hacer Yenisehir emvalinden verilme üzere 29 -
10573 No. ve 30/3/931.

Zümbül oğlu Şükri kızı Behiye Da-
day emvalinden verilme üzere 29 -
11405 No. ve 30/3/931.

İbrahim oğlu İbrahim karısı Ayşe Uşak emvalinden verilme üzere 29-
11052 No. ve 30/3/931.

Kadir oğlu Osman anası Ayşe Kilis emvalinden verilme üzere 28 - 1792
No. ve 30/3/931.

Süleyman oğlu Hasan anası Cennet

Gül yapraklarının cazıp ve göz kamaştırıcı renğini

Simon Kremi,
pudrası ve sabu-
nunu muntaza-
men istimalle tem-
in edebilirsiniz
ki bu suretle eli-
di bu temizleme-
ni yumuşatması
ve beslenmesi gi-
bi üç maksadın
husulüne yardım
eder.

CRÈME SIMON

(KREM SIMON)

Paranın istikrarı

Hukuk doktoru Milâs'lı Gad Franko Beyin illeştirme tete-
büleri (Etudes de Vulgarisa-
tion) umumî unvan altında, her-
kesin anlayacağı bir lisanla ve bir
iktisadî ve diğeri içtimaî ve siyasî
bahislere mütakallik neşrine te-
şebbüs ettiği iki seri tetebüden
iktisadî bahislere mütadair olan
birincisi risale (PARANIN İSTİK-
RARI) namı altında neşredil-
miştir.

Bu mühim mes'ele hakkında
umumî ve ihatalı bir fikir edin-
mek isteyenlere tavsiye olunur.
Bütün kitapçılarda 50 kuruş fi-
atla satılmaktadır. İkinci risale
iktisadiyatımızda (MERKEZ BAN-
KASI) na mütadair olacaktır.

Çocuk hastahkaları mütehasası

Dr. Semiramis Ekrem H.

Beyoğlu Mektep sokak

Telefon B. O. 2496

Çocuk hastanesi kulak, boğaz,
burun mütehasası

Dr. Ekrem Behçet

B. oğlu Mektep sokak 1

Telefon B. O. 2496

Haydarıfat Beyin eserlerinden

Aynı haklar İki lira
Miras mes'eleleri Bir lira
Şerhli borçlar kanunu Bir lira

İhale bitahanesinde

DOKTOR

Osman Şerafettin

Emrazi imtaniye mütehasası

Çigalolu Nuriostmaniye caddesi

Telefon: 893

Muayene zamanı cuma'dan

maada 1,30-7

(Gureba hastahanesi) dahilli, sarı

Hastahaklar mütehasası

DOKTOR FETHİ

Gerrahpaşa hastanesi

Bakteriyoloji

Kan (Vesserman teamülü)

ıdrar, balgam, cerahat tahlilleri

ile hastahkların hususî aşıları

yapılır. Telefonla malumat ver-

rildiği takdirde tahlil edilecek

mevat aldırılarak bilâhare ra-
ru takdim edilir.

Ağacamiinin Beyliğinde

Telefon Beyoğlu 354

Dr. Hafız Cemal

Dahili hastahklar tedavihanesi

Hergün öğleden sonra saat iki-

den üçe kadar erkek, kadın ve

çocukların dahili hastahklarını Di-

vanyolu'nda (118) numaralı hu-

susî muayenehanesinde tedavi e-

der. Cuma günü yoktur. Telefon

İstanbul 2398.

Dr. Hafız Cemal

Dahili hastahklar tedavihanesi

Hergün öğleden sonra saat iki-

den üçe kadar erkek, kadın ve

çocukların dahili hastahklarını Di-

vanyolu'nda (118) numaralı hu-

susî muayenehanesinde tedavi e-

der. Cuma günü yoktur. Telefon

İstanbul 2398.

Devlet Demiryolları İlanları

Bilecik deposuna bir sene zarfında gelecek kömürün tahmil ve tah-
liye ameliyesi kapalı zarfla münakasaya konmuştur.
Münakasa 1 Haziran 931 pazartesi günü saat 15 te Ankara'da
Devlet Demiryolları idaresinde yapılacaktır.
Münakasaya iştirak edeceklerin teklif mektuplarını ve muvakkat
teminatlarını aynı günde saat 14,30 a kadar münakasa komisyonu
kâtipliğine vermeleri lazımdır.
Talipler münakasa şartnamelerini bir lira mukabilinde Ankara'da
ve Haydarpaşa'da idare veznelerinden tedarik edebilirler.

Hava Gedikli Küçük Zabıt Makinist

Mektebi Müdürlüğünden:

Mektep ihtiyacı için freze ve torna makinelerinin ihalesi 12/5/931
salı gününe talik edilmiştir.
Taliplerin bu baptaki şartnamelerini görmek üzere her gün Yeşil-
köy'de Fener civarında kâin mektebimize müracaatleri.

Kütahya Vilâyetinden:

7642 lira 22 kuruş bedeli keşifli Altuntaş - Dumlupınar yolunun
sıfır ilâ 38 inci kilometrosu arasındaki 31 adet menfezin tamiri ve 11
adet kasasın 0,60 lik menfeze tahvil ve 4 adet 0,60 lik müceddet men-
fez inşası 27 Mayıs 931 çarşamba günü saat 15 te ihale edilmek üzere
kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur.

1 - Talip ve müteahhitler istihdam edecekleri fen memurunun eh-
liyet vesikasını ve yahut kendisi bu işe hakkile aşına ise buna dair olan
vesaikü resmîyesini ihale gününden ilâak bir hafta evvel Vilâyet Nafia
Başmühendisliğine ibraz ve kaydettirmeğe mecburdur.

2 - Münakasa tafsilâtı ve şartnamesi Vilâyet Başmühendisliğinden
alnabilecektir.

3 - Münakasaya iştirak edecekler münakasa ve ihâlât kanunu da-
iresinde hazırlıyacıkları teklif varakalarını yevm ve vakti muayyenin-
den evvel Vilâyet Daimî Encümeni Riyasetine vereceklerdir.

4 - Müteahhidin fen memuru iş hususunda müteahhit derecesinde
mes'ul olacağından müteahhit ile beraber mukaveleyi imza edeceklerdir.

5 - Fazla tafsilât almak isteyenlerin Vilâyet Başmühendisliğine
müracaatleri ilân olunur.

Deniz matbaası müdürlüğünden:

Miktarı
1 Adet Çift silindiri (Tipograf) tabi makinesi -
1 » Tancı = Kara motorü (Gaz ile müteahhrik)
1 » Dinamo maa kaplo (110 voltluk)
17000 » Muhtelif cins kitap ve diğeri evrakı matbua
8000 Kilo (Tahminen) kapsız defter ve cetvel misillü evrakı
matbua (muhtelif eb'atlarda)
1500 » (Tahminen) kırpıntı kağıt

Kasımpaşa'da kâin Deniz matbaasında mevcut olup yukarıda cins
ve miktarları yazılı olan (6) kalem eşya müzayedeye suretile satılacaktır.
1 - Müzayedede 12 Mayıs 1931 salı günü saat 14 ten 16 ya kadar.
2 - Bunlar hakkındaki şartnameyi ve eşyayı görmek isteyenlerin
cumadan maada her gün saat 9 dan 17 ye kadar Deniz matbaası mü-
dürlüğüne müracaat eylemeleri.

Baro Riyasetinden:

25/4/931 içtımamın devamı 11/5/931 pazartesi saat 14 e talik edil-
diğinden rüfekanın mezkûr gün ve saatte behemehal Baroyu teşrifleri
rica olunur.

Ruznamei müzakerat:

1 - Müddeti biten birinci ve ikinci reislerin intihabı.
2 - Müddeti biten seçmiş meclis azası yerine azaya intihabı.

Yol halısı münakasası

Ticaret ve Sanayi Müzesi Mübayaat komisyonundan:
7 Mayıs 931 tarihinde alenî münakasa usulile mübayaası evvelce ilân
olunan 90 metro tulündeki yol halısını yevmi mezkûrda talipler tarafın-
dan teklif edilen fiat haddi lâyik görülmediği cihetle münakasa 14 Ma-
yıs 931 tarihine müsadirî perşembe gününe talik edilmiştir.

İtâsina talip olanların nümune ve şartnamesini görmek üzere hergün
ve münakasaya iştirak için de zikrolunan günde saat 16 da Sultanah-
met'te, Ticaret müzesinde müteşekkîl komisyonumuza mür

Türk ticaret ve sanayi
Bankası
TURK ANONİM ŞİRKETİ
Sermayesi tamamen tekiye edilmi
T. L. 1.000.000 Türk lirasıdır.
Merkezi idaresi
İstanbul - Bahçekapı Anadolu Hanı
Bilgi Banka muameleleri
Tasarruf sandığı
ve müsait serattile hususi kumbara muameleleri

Göz Hekimi
Dr. Nuri Fehmi
Çağaloğlu, Süreyya B. Apart.
Muayene saatleri 2-6 Tel. 23212

Dr. İHSAN SAMİ
Gonokok Aşısı
Belsoğukluğu ve ihtilâtlarına
karşı pek tesirli ve taze aşdır.
Divanyolu Sultan Mahmut türbesi No 189

Dr. A. KUTİEL
Zührevî hastalıkları tedavihanesi
Galata, Karaköy'de bôreçli fırını sırasında No. 34.

Kiralık garaj mahalli
Beyoğlu'nda Tımtım mahallesinde
Yeniçarı Hayriye sokağında büyük
bir garaj mahalli inşaatla beraber uzun
müddet icara verilecektir. Şerâiti
anlamak için talipler aynı mahalde
Çorlu Hanı kapıcısı Hüseyin Efen-
diye müracaatları.

İstanbul Evkaf umum müdürlüğünden:

Vizesarayın'da vaki Ayaspaşa vakfı
ormanlarından 931 senesinde kat ve
İhrak edilmek üzere beş maktai fen-
niden (1/160/620) kilo kömür imal
edeceğinden her maktain haslatı
ayrı ayrı müzayedeye vaziedilmiştir.
(6 Haziran 931) tarihinde ihale edil-
cektir. Şerâitini anlamak isteyenle-
rin İstanbul'da Orman ve Arazi vak-
fiye idaresi ile Vizesarayın'da vakıf
orman muameleleri memurluğuna ve
Çerkeş köyünde vakıf cibayet me-
murluğuna müracaatları.

İstanbul 4 ünlü icra memurluğun-
dan:

Tamamına 1302 lira kıymet takdir
edilen Karagömrük'te Derviş Ali ma-
halesinde Nurettin tekkesi sokağın-
da eski 23 yeni 7 numaralı bir bap
hanenin 160 hisse itibarile 60 hissesi
8/6/931 tarihine müsadif pazartesi
günü saat 13 ten 16 ya kadar daire-
mizde açık arttırması icra ve şartna-
mesi 27/6/931 tarihinde divanhane-
ye talik olacaktır. Arttırma ikincidir.
Birinci arttırmasında 70 liraya talip
çıkması olup bu kere en çok arttırmanın
üzerinde bırakılacaktır. Arttırmaya
iştirak için yüzde yedi teminat akçesi
alınır. Hakları tapu sicilleriyle sabit
olmayan ipotekli alacaklılar ile diğer
alâkadarların ve irifak hakkı sahiplerinin
bu haklarını ve hususile faiz ve masarife
dair olan iddialarını ilân tarihinden
itibaren yirmi gün içinde evrakı
müsbetlemleri ile bildirmeleri lâ-
zımdır. Aksi halde hakları tapu si-
cillile sabit olmaları satış belgelerinin
paylaşımından hariç kalırlar.
Bilümlü mütterakim vergilerle be-
lediye resimleri vakıf icaresi müste-
riye aittir. Alâkadarların yeni icra ve
iflâs kanununun 119 uncu maddesi
hükümüne göre tevfiği hareket etmele-
ri ve daha fazla malûmat almak is-
tijenlerin 931/1 dosya numarasile
İstanbul 4 ünlü icra memurluğuna
müracaatları ilân olunur.

Edremit icra memurluğundan:
Havran'da fabrikatör Hacı zade
Sırrı ve Rasim Beyler kolektif şirke-
tinin iflâsına ve iflâsın 22/4/931 ta-
rihinde açılmasına karar verilmiş
ve Edremit icra dairesinde 217 inci
maddeye mücibince (Büro) teşkil edil-
miştir. Alacaklıların ve istihkak id-
diasında bulunacakların alacaklarını
istihkakları tarihî ilândan itibaren bir
ay içinde kayıt ettirmeleri ve delil-
lerini (senetler ve defter, hulasalar)
aslı veya musaddak suretlerinin tevdi
olunması ve müflis şirkete borcu o-
lanların aynı müddet içinde borç vade-
sile miktarını bildirerek müflis şirke-
te bir para verilmemesi aksi takdirde
cezaî mes'uliyeti muicp olacağı müflis-
lerin mallarını her ne suretle olursa
olsun ellerinde bulunduranları o mal-
ların üzerindeki haklar mahfuz kal-
mak şartile aynı müddet içinde icra
daireste emrine tevdi etmeleri, etme-
dikleri takdirde cezaî mes'uliyete
uğrıyacakları ve makbul mazeret bul-
unmadıkça rüçhan haklarından mahrum
kalacakları ve ilândan ni-
hayet on gün içinde toplanmak üzere
alacaklıların ilk iktimanda hazır bul-
unmaları ve müflis şirketin müşterek
borçlarıyla kefillerinin ve borcu tekef-
fül eden sair kimselerin iktimadada-
bulunmağa hakları olduğu icra ve iflâs
kanununun 214 üncü maddesi mu-

KIZ KULESİ

PARK ve PLÂJİ

DEMOKRASİ

Muharriri Etienne Vacherot
Tercüme eden Hüseyin Cahit Bey
2 büyük cilt

Demokratik devlet sistemi, bir Demokrasi hükümet idare-
sinde vatandaşın mevkii ve vazifesi, Demokrasiyi doğuran
içtimai ve siyasî âmilleri... v. s. Bütün bu mevzuları bu muaz-
zam ve mühim eserde bulacaksınız.

Demokrat ve Lâik Türk vatandaşı Demokrasinin ruhuna
nüfuz etmek ve Demokratik prensipleri iyice kavramak me-
cburiyetindedir. Binaenaleyh, bu eser mehb'us, hükümet erkânı,
memur, muâlim, asker hulâsa her Türkün ehemmiyetle alâka-
dar olacağı bir kitaptır.

2 ciltten ibaret bu kitabın fiati her yer için: 3 liradır.

TURHAN VALİDE

Muharriri: Müderris Ahmet Refik Bey

Saray kadınlarının, cahil hadım ağalarının devlet idare ve
siyasetinde oynadıkları rolü ve Osmanlı imparatorluğunun
Köprülüler devrine tekaddüm eden bu devresindeki tezebzüp
ve karışıklıkları bütün fecaatle meydana koyan bu eser 150
kuruş fiatla satılmaktadır.

Naşiri : KANAAT KÜTÜPANESİ

Teminatlı Kimyevi Gübreler

Her türlü mahsul için kimyevi gübrelerimiz vardır. Teminatlı
ve tecrübelidir. Tarifelerimizi isteyiniz. Satış deposu

Eminönü Sebzeçiler Sokak No. 11

Çulha Zade Mahtumları

Kilyos Plâjı

Mevkiinin letafeti, kum ve denizinin ince ve güzelliğiyle meşhur
Kilyos plâjı bir veya bir kaç sene için kiraya verilecektir.
Konuşmak isteyenlerin Galata'da Büyük Tünel yanında 14-15
No. da Avukat Cevdet Ferit Beye sabahları saat ona, akşamları
beştin altıya kadar müracaatları
Telefon: Beyoğlu 2658

ECZAYI TIBBİYE

Mevaddı kimyeviye ile iştilal eden ticarethanelerden iyi refe-
ransları olan çok tecrübeli ve iyi idaresi bulunan bir Alman
genci Türkiye'de memuriyet arıyor.

Tekliflerin (2816 Aug. D. N.) rumuzu ile İstanbul
posthanesi 176 numaralı kutu adresine
gönderilmesi

Kütahya Vilâyetinden:

- 1 — Uşak - Simav yolunun 1 + 975 ilâ 33 + 851 kilometroları ara-
sındaki 6676 lira 84 kuruş bedeli keşifli 16 adet 0,60 lık, 4 adet 1 lık,
3 adet 2, . lık, 2 adet 3, . lük, 1 adet 4, . lük menfez ve köprü ve 10 adet
27 Mayıs 931 çarşamba günü saat 15 te ihale edilmek üzere kapalı zarf
usulile münakasaya konulmuştur.
- 2 — Talip ve müteahhitler istihdam edecekleri fen memurunun eh-
liyet vesikasını ve yahut kendisi bu işe hakkile aşına ise buna dair o-
lan vesaiiki resmiesini ihale gününden lâalâk bir hafta evvel Vilâyet
Nafia Başmühendisliğine ibraz ve kaydettilerine mecburdur.
- 3 — Münakasa tafsilatı ve şartnamesi Vilâyet Başmühendisliğinden
alınabilecektir.
- 4 — Münakasaya iştirak edeceklerin münakasa ve ihâlât kanunu
daresinde hazırlayacakları teklif varakalarını yevm ve vakti muay-
yenden evvel Vilâyet Daimî Encümeni Riyasetine vereceklerdir.
- 5 — Müteahhidin fen memurunun iş hususunda müteahhit derece-
sinde mes'ul olacağından müteahhit ile beraber mukaveleyi imza et-
mesi şarttır.
- 6 — Fazla tafsilat almak isteyenlerin Vilâyet Başmühendisliğine
müracaatları ilân olunur.

NAFIA VEKÂLETİNDEN:

- 1 — Nafia Vekâleti sular istikşafatı için muktazi altı takım Sondaj
levazımı kapalı zarf usulile 25 nisan 931 tarihinden itibaren iki ay
müddetle münakasaya vaziedilmiştir.
- 2 — Talip olanlar şartnameyi Ankara'da Nafia Vekâletinde muna-
kasa komisyonundan İstanbul'da Vilâyet Nafia Başmühendisliğinden
meccanen talep edebilirler.
- 3 — Münakasa 25 Haziran 931 tarihine müsadif perşembe günü saat
14 te Vekâlet münakasa komisyonunda icra edileceğinden şartname
daresinde tanzim edecekleri teklif mektuplarını 25 Haziran 931 tari-
hine kadar komisyona tevdi eylemeleri ilân olunur.

Elbise münakasası

İstanbul Nafia Fen mektebi mubayaat komisyonundan:

Mektep talebesine yaptırılması lâzım gelen ceket, pantolondan ibaret
olmak üzere 220 takım dahili elbise aleni münakasa usulile münakasaya
konulmuştur. Taliplerin kumaş nümunesile şartnamesini görmek üzere
eyyamı tatiliyeden maada hergün mektep idaresine ve münakasaya iş-
tirik için de ihale günü olan 11 Mayıs 931 tarihine müsadif pazartesi
günü saat 15 te muvakkat teminat akçelerini İktisadi Müesseseler mu-
hasebeciliği veznesine (Defterdarlık binasında) yattırdıklarını mübey-
yin makbuzlarıyla Gümüşsuyu'nda kâim mektepte mün'akit komisyonu-

Tahta kuruşu, sinek, ve sair
haşerati yumurtalarile beraber
kat'iyen imha eden

FAYDA

Daima birinciliği kazanmış bir harikalı
san'attır. FAYDA daha müessir, daha
mükemmel ve varyarıya ucuzdur. Ko-
kusu lâtif olup kat'iyen leke yapmaz.
İnsanlara, hayvanlara ve nebataata za-
rarı yoktur. FAYDA ismine dikkat ed-
diniz. Devairi devlet, müessesatı mil-
liye, hususiyeye ve ecnebiye, Seyrisefa-
in, Hilâliahmer, mektepler, hastane-
ler, sıhhat yurtları, büyük otel ve
lokantalar, vapur kumpanyaları
FAYDA istimal ederler. Hasana
ecza deposu.

A L'ETOILE

Hovagimyan Biraderler.

Beyoğlu İstiklal caddesi 437

Bütün dünyada en
meşhur marka olan
CLAVERIE
DE PARIS

in icatkerdesi
Mayo kemerleri
MIXTE korselerini
arıyoruz.

**Şik, rahat ve
sihhi en son
model hazır ve**

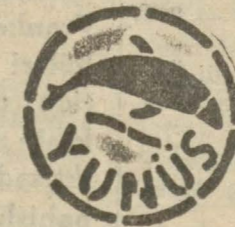
ısmarlamaya korseler -
Korseler için zengin
levazımat çeşitleri -
damar şişkinliği için CLAVERIE
ve OCULTA marka elastik çoraplar -
Taktitlerinden sakınınz.

MİMARLAR

İNŞAATÇILAR

MÜTEAHHİTLER

Sun'î portlant çimentolarını kullanınız.

KARTAL - ANADOLU Çimentosu

ALÂ ve emsalsiz cinsten YERLİ

bir mahsuldür

HER DAİM AYNI ve DEĞİŞ-

MEZ CİNS

MOND-EXTRA

İyi تراş olmuş bir çeşrede
fevkalâdelik göze çarpar.
Size bu iyi تراş da ancak
Mond-Extra bıçağı temin
eder. Her yerde satılan bu
Mond-Extra bıçağının 10
adedi 75 kuruştur.

Toptan satış: Kürkçübaşı han No. 4 Galata

PIYER PİRİMYAN

EMLAK VE EYTAM BANKASI

TÜRK ANONİM ŞİRKETİ

Sermayesi : 20.000.000 Türk Lirası

İhtiyat akçeleri: 1.050.000 Türk Lirası

Gerek inşa edilmekte olan

ve gerek mevcut emlak üzerine

en müsait ve mutedil şerâitle

ve uzun vadelerle

Para ikraz eder.

VADALI ve VADESİZ mevduat kabul, ve müsait şerâit ile
HESABICARI ve TASARRUF sandığı hesapları açar.

İstanbul şubesi: Bahçekapı

Telefon: 24480

Lisan öğrenmek için fırsat

15 mayısta yeni İngilizce ve Fransızca kursları açılıyor. Diğer
sınıflar da devam etmektedir. 3 mütehassıs muallimden birlikte
ders alacaksınız. Esasen ucuz olan ücretlerde yarı yarıya tenzi-
lât vardır.

Amerikan Akşam lisan ve ticaret dershanesi
İstanbul şubesi Alemdar caddesi No. 23. Telefon İstanbul 1737

İkramiyeli ViZ FLAY FUM

Umum haşerati yüzde yüz öldürür.
ViZ FLAY FUM'u bir kere tecrübe
ederseniz her halde daima kullan-
mak isteyeceksiniz. KOKUSU GA-
YET HOŞ VE ZARARSIZDIR.
ViZ FLAY FUM markasını istimal ederseniz kapsülün
iç tarafında "WHIZ", kelimesini bulduğunuz takdirde
5 LİRALIK BİR İKRAMIYE kazanmak taliline de malik ola-
caksınız. Bu ikramiye bayiniz tarafından derhal tevdiye
edilecektir.

ViZ FLAY FUM

Umum deposu: Galata, Frenkyan Han. Telefon Beyoğlu 3080

Binicilikte iyi muallim ve
beygir mütehassısı olan bir

ALMAN KÜÇÜK ZABITI

bir at meydana veya bir ahır idare
etmek üzere hizmet arıyor. Teklifat
mektupları zirdeki adrese yazılacak:

Gestüt. Gefl. Off. u. F. M. V. 111 a
Rudolf Mosse, Frankfurt a/M

Yeni neşriyat:
Düsseldorf canisi

KURTEN

Birinci forması bugün çıktı. Müte-
akıp formları her pazartesi, perşem-
be günleri muntazaman neşredile-
cektir.

Fiati 5 kuruş

Maliye Vekâletinden:

1 Haziran 931 tarihinden Mayıs
932 gagesine kadar bir sene zar-
fında Dolmabahçe ve Sarayburnu
kırtasiye depolarına gelecek ve
mez-kür depolardan harice sev-
kolunacak eşyanın depolardan
civar işkelelere ve işkelelerden
depolarına kadar nakliyesi yirmi
gün müddetle münakasaya ve
müddeti mezkûre zarfında mez-
kür depolarla devairi sairede te-
raküm edecek ambalaj, tahta,
çember ve kâğıtlarile kırtasiye
ve yazı makinesi sandıklarının
lüzumundan fazlası müzayedeye
çıkartılmış ve nakliyenin bir sene-
lik muhammen bedeli 3550 lira
tahta çember ve sairinin 5000
liradan ibaret bulunmuş olduğun-
dan müzayedeye veya münakasaya
iştirak etmek isteyenlerin mah-
fuz şartnameyi görmek ve bedeli
muhammenlerin yüzde yedi bu-
çuğu nisbetinde depozitosunu mal
sandığına berayı teslim tahsil mü-
zekkeresi almak üzere Dolmaba-
çe deposuna müracaatları ve son
fiat haddi lâyük görüldüğü tak-
dirde 30 Mayıs 931 tarihine mü-
sadif cumartesi günü saat 14 te
ihalesi icra olunacağından talip-
lerin vakti muayyende depozito
makbuzunu hâmilin depoda hazı-
r bulunmaları ilân olunur.

Mukaddema Galata'da Voyvoda
caddesinde Voyvoda hanında icrayi
ticaret etmekten halen ikamet-
gâhları meşhul bulunan Hain Rih ve
Wilhelm Papst Efendilere:
İstanbul ikinci icra memurluğun-
dan:

Felenk Bahrisefit Bankasının
tarafından Türkische Rundschau
emrine imza edilip bankalarına ciro
olunan 91 gün vadeli ve 13/5/930 ta-
rihli bir kut'a senet mucibince alaca-
ğı bulunan yüz elli dokuz İrânın on
beş lira avukatlık ücreti ile beraber
tahsilini adiyen haciz yolu ile talep ey-
lemiş ve talebi vaki üzerine namınza
gönderilen ödeme emri ikametgâhı-
nızın meçhuliyeti hasebille teblig o-
lunamadığından bir ay sekiz gün mü-
ddetle ilanen tebligat icrasına karar
verilmiştir.

Tarihli ilândan itibaren bir ay zar-
fında 931/408 numaralı dairemize
bilmüraca esas talep hakkına bir
itirazınız mevcut olduğu takdirde
sihahen veya yazı ile dermeyan eyle-
meniz, müddeti mezkûrenin hitamun-
da sekiz gün zarfında dahil borcu
oda veya borcun edasına kâfi emva-
linizi irae eylemeniz lâzımdır. Aksi
takdirde müddetlerin mürurundan son-
ra cebri icraya devam olunacağı ma-
lumunuz olmak ve ödeme emrinin teb-
ligi makamına kaim bulunmak üzere
ilanen tebligatı keyfiyet olunur.